

IES SEDAVÍ

**DEPARTAMENT DE
VALENCIÀ**

PROPOSTA PEDAGÒGICA

ESO

2023/2024

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ

- 1.1. Justificació de la proposta pedagògica.
- 1.2. Contextualització.

2. OBJECTIUS

- 2.1. Objectius generals de l'etapa.

3. COMPETÈNCIES I PERFIL D'EIXIDA DE L'ALUMNAT

- 3.1. Competències clau.
- 3.2. Competències específiques.

4. SABERS BÀSICS I ESTRUCTURA DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES

- 4.1. Introducció.
- 4.2. Blocs de sabers.

5. AVALUACIÓ

- 5.1. Criteris d'avaluació.
- 5.2. Instruments d'avaluació .
- 5.3. Criteris de qualificació.

6. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

7. METODOLOGIA

8. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. INTRODUCCIÓ

1.1 Justificació de la proposta pedagògica.

Les disposicions oficials de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport de la Generalitat Valenciana plantegen un currículum per a l'àrea de llengües bàsicament comunicatiu. En tots els apartats, se'ns transmet la idea que no és la competència lingüística –el domini de la gramàtica i el lèxic d'una llengua– sinó la competència comunicativa –la capacitat d'usar-la amb eficàcia per a realitzar diferents funcions en situacions de comunicació diverses– allò que s'ha de desenvolupar en l'alumnat en el treball a l'aula.

També es posa èmfasi, en aquest currículum oficial, en el fet que els éssers humans, dins l'activitat social de les nostres societats altament alfabetitzades, ens comuniquem per mitjà de textos, textos adequats als nostres propòsits i a les característiques dels destinataris, amb una estructura idiosincràtica i uns elements de cohesió específics, i vehiculats mitjançant un registre lingüístic adient amb els elements que constitueixen la situació de comunicació.

Ha de ser el text, doncs, la unitat lingüística al voltant de la qual –i dels seus elements, la seua articulació i els seus contextos d'ús– giraran els dissenys instructius que vulguen respondre a les exigències dels currículums oficials i que intenten integrar-hi tots els continguts que, amb la consideració d'obligatoris, s'hi proposen.

Amb les àrees i les matèries del currículum es pretén que tot l'alumnat aconseguisca els objectius educatius i, consegüentment, també les competències clau i específiques. Tanmateix, no hi ha una relació unívoca entre l'ensenyament de determinades àrees o matèries i el desenvolupament de certes competències. Cadascuna de les àrees contribueix al desenvolupament de diferents competències i, alhora, cadascuna de les competències clau s'aconseguirà com a conseqüència del treball en les diverses àrees o matèries.

El treball en les àrees i les matèries del currículum per a contribuir al desenvolupament de les competències clau ha de complementar-se amb diverses mesures organitzatives. Aquestes en són unes quantes: les normes de règim intern del centre educatiu, les propostes pedagògiques, la distribució de grups, la participació de l'alumnat, l'organització i ús de la biblioteca i de les aules d'informàtica..., mesures aquestes que poden afavorir o dificultar el desenvolupament de competències. Així mateix, l'acció tutorial permanent pot contribuir a l'adquisició de competències relacionades amb la regulació dels aprenentatges, el desenvolupament emocional o les habilitats socials. Finalment, la planificació de les activitats complementàries i extraescolars pot reforçar el desenvolupament del conjunt de les competències generals.

L'objectiu d'una proposta pedagògica és planificar, ordenar i concretar el projecte educatiu per reduir la improvisació o l'arbitrarietat. La proposta pedagògica és el segon nivell de concreció curricular i, per tant, està lligada al primer nivell, i el Projecte Curricular de Centre. La proposta pedagògica ha de ser oberta, dinàmica i en contínua evolució respecte de les múltiples variables que intervenen en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

1.2 Contextualització.

El centre educatiu al qual va adreçada aquesta proposta pedagògica és l'IES Sedaví, a Sedaví, que reuneix les següents característiques:

- a) Situat en una població de la comarca Horta Sud, en un àmbit urbà (localitat propera a la ciutat de València).
- b) El centre compta amb 18 unitats d'ESO, i 4 de Batxillerat. El claustre del professorat està format per 60 membres, cinc dels quals formen el Departament de Valencià: Llengua i Literatura.
- c) És una zona valencianoparlant d'origen, si bé hi ha una gran quantitat d'alumnat castellanoparlant (fills d'immigrants d'altres zones de l'estat i immigrants d'altres estats comunitaris o extracomunitaris). El valencià és, doncs, llengua familiar o segona llengua coneguda per la major part dels alumnes. No es detecta rebuig cap a l'assignatura ni cap a la llengua sinó molt puntualment.
- d) En l'actualitat es duen a terme diferents programes d'atenció a la diversitat: PDC en 3rESO i PDC a 4t ESO.
- e) La llengua vehicular del centre és el valencià que es fomenta des del departament i des del PNL.
- f) Els membres del departament en el curs escolar 2023-2024 són:

NOM	CURS	HORES
Leo Abendaño	2n Batxillerat A i B	6h
Leo Abendaño	2n ESO D	3h
Leo Abendaño	Tutoria 2n ESO D	3h
Leo Abendaño	2n ESO Reforç	3h
Leo Abendaño	Caporalia departament	3h
Leo Abendaño	TOTAL	18h
Rosa Busó	1r BATX A i B	6h
Rosa Busó	Literatura Universal	4h
Rosa Busó	Pla lector	2h
Rosa Busó	2n ESO A	3h
Rosa Busó	2n Taller Arts escèniques	2h
Rosa Busó	Codocència	1h
Rosa Busó	TOTAL	18h
María Dolores López Soler	1r ESO A	3h
María Dolores López Soler	1r ESO B	3h
María Dolores López Soler	3r ESO A	3h

María Dolores López Soler	3r ESO B	3h
María Dolores López Soler	3r ESO D	3h
María Dolores López Soler	4t ESO C	3h
	TOTAL	18h
Carmen Herrero	1r ESO C	3h
Carmen Herrero	1r ESO D	3h
Carmen Herrero	2n ESO B	3h
Carmen Herrero	2n ESO C	3h
Carmen Herrero	4t ESO A	3h
Carmen Herrero	4t ESO B	3h
Carmen Herrero	TOTAL	18h
Víctor Sellés	3r ESO C	3h
Víctor Sellés	3r ESO E	3h
Víctor Sellés	4t PDC	9h
Víctor Sellés	Reforç	3h
	TOTAL	18h

2. OBJECTIUS

2.1 Objectius generals d'etapa

L'educació secundària obligatòria ha de contribuir a desenvolupar en l'alumnat les capacitats que els permetran:

- a) Assumir responsablement els seus deures i conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres; practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i els grups; exercitar-se en el diàleg per a consolidar els drets humans com a valors comuns d'una societat plural, i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.
- c) Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar els estereotips que comporten discriminació entre homes i dones.
- d) Enfortir les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, i també rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en l'ús de les fonts d'informació per a adquirir, amb sentit crític, nous coneixements. Desenvolupar les competències tecnològiques bàsiques i avançar en una reflexió ètica sobre el funcionament i l'ús d'aquestes.

- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diverses disciplines, i també conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en un mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.
- h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.
- i) Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera adequada.
- j) Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, incloent-hi les llengües familiars, i també el patrimoni artístic i cultural, com a mostra del multilingüisme i de la multiculturalitat del món, que també s'ha de valorar i respectar.
- k) Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, consolidar els hàbits de cura i salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per a afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la diversitat.
- l) Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura, l'empatia i el respecte envers els éssers vius, especialment els animals, i el medi ambient, a fi de contribuir-ne a la conservació i millora.
- m) Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.
- n) Prendre consciència de les problemàtiques que ha plantejat la humanitat i que es concreten en els objectius de desenvolupament sostenible.

3. LES COMPETÈNCIES CLAU I EL PERFIL D'EIXIDA DE L'ALUMNAT

3.1. Les competències clau

El treball basat en les competències clau busca la posada en pràctica dels sabers bàsics teòrics que conformen els currículums educatius, per tal que aquests siguen útils en la vida adulta de l'alumnat.

Les competències clau són les combinacions de **coneixements**, **destreses** i **actituds** que l'alumnat ha de desenvolupar per a ser capaç, en acabar l'educació bàsica obligatòria, d'aconseguir la seua realització personal, exercir la ciutadania activa, incorporar-se a la vida adulta d'una manera satisfactòria i poder desenvolupar un aprenentatge permanent al llarg de la vida.

El desenvolupament científic i tecnològic ha fet possible que la informació estiga a l'abast de tot el món, per tant, no té sentit saber, tindre molts coneixements exclusivament

conceptuals, sinó que és molt més útil posseir sabers globals i abstractes aplicables a moltes situacions pràctiques i desenvolupar eines i disposar de criteris per a analitzar críticament aquests sabers. En definitiva, es tracta de potenciar els continguts procedimentals i actitudinals (pràctics) per damunt dels que tradicionalment s'han valorat com a fonamentals: els conceptuals (teòrics).

Un altre factor important en els processos d'ensenyament-aprenentatge és l'enfocament interdisciplinari. L'adquisició de les competències clau té un sentit global, de manera que totes les àrees, matèries i assignatures han de contribuir a adquirir-les.

En aquest apartat, definirem les **huit competències clau per a l'aprenentatge permanent** que recull la Recomanació del Consell de la Unió Europea del 22 de maig del 2018, tenint en compte que les legislacions educatives dels estats membres sovint adapten la nomenclatura i la distribució d'aquestes d'acord amb la seua realitat. La raó és que no hi ha, entre elles, uns límits diferenciats, sinó que se superposen i s'entrellacen. Així mateix, tampoc s'estableix cap jerarquia entre les competències clau, ja que totes es consideren igualment importants.

Competència en comunicació lingüística (CCL)

La competència comunicativa comporta mobilitzar, de manera conscient, el conjunt de sabers, destreses i actituds que permeten identificar, expressar, crear, comprendre i interpretar sentiments, fets, opinions, pensaments i conceptes de manera oral i escrita en suports visuals, sonors i multimodals en contextos diversos i amb finalitats diferents. Això implica l'habilitat de comunicar-se eficaçment amb altres persones de manera respectuosa, ètica, adequada i creativa.

El desenvolupament de la competència en comunicació lingüística constitueix la base de l'aprenentatge posterior i la interacció lingüística successiva. En funció del context, la competència en comunicació lingüística pot adquirir-se en la llengua materna, la llengua d'escolarització o la llengua oficial d'un país o regió.

Competència plurilingüe (CP)

La competència plurilingüe implica utilitzar diferents llengües de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Aquesta competència implica reconèixer i respectar els perfils lingüístics individuals i aprofitar les experiències pròpies per a desenvolupar estratègies que permeten mediar i fer transferències entre llengües, incloses les clàssiques, i, si escau, mantindre i adquirir destreses en la llengua o llengües maternes, així com en les llengües oficials. Integra, així mateix, dimensions històriques i interculturals orientades a conèixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat per a fomentar la convivència democràtica.

Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM)

La competència en matemàtiques, ciència, tecnologia i enginyeria (competència STEM per les seues sigles en anglés) implica la comprensió del món utilitzant el mètode científic, el pensament i la representació matemàtics, la tecnologia i els mètodes de l'enginyeria per a transformar l'entorn de manera compromesa, responsable i sostenible.

La competència matemàtica és l'habilitat de desenvolupar i aplicar la perspectiva i el raonament matemàtics amb la finalitat de resoldre diversos problemes en situacions quotidianes.

La competència en ciència al·ludeix a l'habilitat i la voluntat de comprendre i explicar el món natural utilitzant un conjunt de coneixements i metodologia, incloses l'observació i l'experimentació, amb la finalitat de plantejar preguntes i extraure conclusions basades en proves.

Per competències en matèria de tecnologia i enginyeria s'entén l'aplicació d'aquests coneixements i metodologia per a respondre al que es percep com a necessitats o desitjos humans.

Competència digital (CD)

La competència digital implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge, en el treball i per a la participació en la societat, així com la interacció amb aquestes tecnologies. Inclou l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col·laboració, l'alfabetització mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclòs el benestar digital) i les competències relacionades amb la ciutadania digital, la privacitat, la propietat intel·lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític.

Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)

La competència personal, social i d'aprendre a aprendre és l'habilitat de reflexionar sobre un mateix, gestionar el temps i la informació eficaçment, col·laborar amb uns altres de forma constructiva, mantindre la resiliència i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida. Inclou l'habilitat de fer front a la incertesa i la complexitat, l'adaptació al canvi, aprendre a aprendre, contribuir al propi benestar físic i emocional, conservar la salut física i mental, i ser capaç de portar una vida saludable i orientada al futur, expressar empatia i gestionar els conflictes en un context integrador i de suport.

Competència ciutadana (CC)

La competència ciutadana és l'habilitat d'actuar com a ciutadans responsables i participar plenament en la vida social i cívica, basant-se en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'assoliment d'una ciutadania mundial. Inclou l'alfabetització cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica fundada en el respecte als drets humans, la reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps, i el desenvolupament d'un estil de vida d'acord amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) plantejats en l'Agenda 2030.

Competència emprenedora (CE)

La competència emprenedora, de creativitat i iniciativa implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris

per a generar resultats de valor per a uns altres. Aporta estratègies que permeten entrenar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; despertar la disposició a aprendre, a arriscar, a afrontar la incertesa, prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia, habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i la gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i financer.

Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)

La competència en consciència i expressió culturals implica comprendre i respectar la forma en què les idees i el significat s'expressen de forma creativa i es comuniquen en les diferents cultures, així com a través d'una sèrie d'arts i altres manifestacions culturals. Implica esforçar-se per comprendre, desenvolupar i expressar les idees pròpies i un sentit de pertinença a la societat o d'exercir una funció en aquesta en diferents formes i contextos, així com l'enriquiment de la identitat a través del diàleg intercultural.

3.2 Competències específiques

La matèria **Valencià: llengua i literatura** ajudarà a adquirir les competències clau per mitjà del desenvolupament de les competències específiques següents:

- **Competència específica 1. Multilingüisme i interculturalitat**
Descriure i apreciar la diversitat lingüística i cultural de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món, per mitjà del reconeixement de les llengües de l'alumnat i de la realitat multilingüe i intercultural de l'entorn, analitzant les característiques, l'origen i el desenvolupament sociohistòric de les dues llengües oficials i de les principals varietats lingüístiques, i combatent els prejudicis lingüístics.
- **Competència específica 2. Comprensió oral i multimodal**
Comprendre, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos orals i multimodals propis dels àmbits personal, social, educatiu i professional, per mitjà de l'escolta activa, aplicant estratègies de comprensió oral, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat.
- **Competència específica 3. Comprensió escrita i multimodal**
Comprendre, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos escrits i multimodals propis dels àmbits personal, social, educatiu i professional, per mitjà de la lectura de textos, aplicant estratègies de comprensió escrita, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat.
- **Competència específica 4. Expressió oral**
Produir missatges orals amb coherència, cohesió i adequació, fluïdesa i correcció, per mitjà de diferents suports i situacions de comunicació de l'àmbit familiar, social, educatiu o professional.

- **Competència específica 5. Expressió escrita i multimodal**
Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes emprant estratègies de planificació, textualització, revisió i edició.
- **Competència específica 6. Interacció oral, escrita i multimodal**
Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, de forma progressivament autònoma, per mitjà de textos de complexitat creixent dels àmbits personal, social, educatiu i professional, utilitzant un llenguatge no discriminatori i estratègies bàsiques de comprensió, expressió i resolució dialogada de conflictes, de manera síncrona i asíncrona.
- **Competència específica 7. Mediació oral, escrita i multimodal**
Mediar entre interlocutors aplicant estratègies d'adaptació, simplificació i reformulació del llenguatge per a processar i transmetre informació més elaborada en situacions comunicatives d'àmbit personal, social i professional.
- **Competència específica 8. Lectura autònoma**
Llegir obres i textos de caràcter divers i de complexitat progressiva, seleccionats amb autonomia, i reflexionar sobre el perfil lector que es va configurant.
- **Competència específica 9. Competència literària**
Llegir i produir textos literaris, contextualitzats en la cultura i la societat, com a font de plaer i de coneixement.

4. SABERS BÀSICS

4.1 Introducció

Els sabers bàsics combinen els coneixements (saber), les destreses (saber fer) i les actituds (saber ser) necessaris per a l'adquisició de les Competències específiques de l'àrea:

(Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum de l'ESO)

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CICLE	
			1r cicle cursos 1r i 2n	2n cicle cursos 3r i 4t
BLOC1. LLENGUA I ÚS	1. Les llengües i els parlants.	a. Biografia lingüística personal. Diversitat lingüística de l'entorn.		
		b. Plurilingüisme, les famílies lingüístiques i les llengües del món.		
		c. Variació lingüística.		
		d. Les llengües d'Espanya.		
		e. Desenvolupament sociohistòric de les llengües d'Espanya		
		f. Aproximació a les llengües de signes.		
		g. Reflexió interlingüística.		
		h. Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i exploració de		

	formes d'evitar-los.		
	i. Estratègies d'exploració i qüestionament de prejudicis i estereotips lingüístics. Fenòmens del contacte entre llengües.		
	j. Drets lingüístics i la seua expressió en lleis i declaracions institucionals.		
	k. Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.		
	l. Expressions idiomàtiques de la llengua.		

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CICLE	
			1r cicle cursos 1r i 2n	2n cicle cursos 3r i 4t
BLOC 2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES	1. Sabers comuns	a. Estratègies per a adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació.		
		b. Tipologies textuais i gèneres discursius.		
		c. Gèneres discursius propis de l'àmbit professional: el <i>curriculum vitae</i> , la carta de motivació i l'entrevista de treball.		
		d. Propietats textuais: coherència, cohesió i adequació.		
		e. Estratègies de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.		

		f. Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.		
		g. Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació.		
	2. Alfabetització informacional	a. Xarxes socials i mitjans de comunicació. Etiqueta digital. Riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa.		
		b. Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.		
		c. Anàlisis de la imatge i elements paratextuals dels textos icònicoverbals multimodals.		
		d. Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: notes, esquemes, mapes conceptuals, resums, etc.		
		e. Estratègies de recerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència.		
		f. Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.		
		g. Ús de models per a analitzar, valorar, reorganitzar i sintetitzar la informació en esquemes propis.		
		h. Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.		
		i. Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals.		
		j. Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.		
	3. Reflexió sobre la llengua	a. La implicació de l'emissor en els textos.		
		b. L'expressió de la subjectivitat en textos.		

	c. Adequació del registre a la situació de comunicació.		
	d. Cohesió: Connectors textuais temporals, explicatius, d'ordre i de contrast, distributius, causa, conseqüència, condició i hipòtesi.		
	e. Cohesió: Mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals) i lèxics (nominalitzacions i hiperònims de significat abstracte, sinònims, repeticions i el·lipsis).		
	f. Ús coherent de les formes verbals en els textos.		
	g. Correlació temporal en la coordinació i subordinació d'oracions.		
	h. Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels textos.		
	i. Ús de diccionaris, manuals de consulta i de correctors en suport analògic o digital.		
	j. Els signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seua relació amb el significat.		
	k. Observació, comparació i manipulació d'estructures lingüístiques.		
	l. Estratègies per al contrast i la transferència entre les llengües.		
	m. Diferències i interseccions entre llengua oral i llengua escrita en situacions comunicatives.		
	n. La llengua com a sistema i les seues unitats bàsiques.		
	o. Formes gramaticals i funcions sintàctiques		
	p. Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple.		

	Observació i transformació d'enunciats i ús de la terminologia sintàctica.		
	q. Procediments lèxics (afixos) i sintàctics per al canvi de categoria gramatical.		
	r. Procediments d'adquisició i formació de paraules: els canvis en el seu significat.		
	s. Les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors en funció del context i el propòsit comunicatiu.		
	G1. Comprensió oral		
	a. Estratègies de comprensió oral: sentit global del text i relació entre les seues parts, selecció i retenció de la informació rellevant.		
	b. Valoració de la forma i el contingut del text.		
	G2. Expressió oral		
	a. Discursos orals en situacions comunicatives de caràcter formal.		
	b. Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal. Deliberació oral argumentada.		
	c. Adequació a l'audiència i al temps d'exposició.		
	d. Planificació, producció i revisió de textos orals i multimodals.		
	e. Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal.		
f. Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.			
G3. Interacció oral			

	a. Estratègies d'escolta activa, assertivitat i resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.		
	b. Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter formal i informal.		
	c. Estratègies de cortesia lingüística i cooperació conversacional.		
5. Comprensió escrita.	a. Estratègies de comprensió abans de la lectura: coneixements previs, objectius de lectura, hipòtesis a través d'informació paratextual, tipologia, gènere i estructura del text.		
	b. Estratègies de comprensió durant la lectura: coherència interna del text, inferències, sentits figurats i significats no explícits.		
	c. Estratègies de comprensió després de la lectura: tema, tesi, idea principal, arguments, intenció del autor i organització del contingut.		
	d. Valoració de la forma i el contingut del text.		
6. Expressió escrita i multimodal.	a. Estratègies del procés de escriptura i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció.		
	b. Aplicació de les normes ortogràfiques i gramaticals. Propietat lèxica.		
	c. Presentació cuidada de les produccions escrites.		
	d. Elements gràfics i paratextuals.		
	e. Interaccions escrites en situacions comunicatives de caràcter formal i informal.		

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CICLE	
			1r cicle cursos 1r i 2n	2n cicle cursos 3r i 4t
BLOC 3. LECTURA I LITERATURA	1. Hàbit lector	a. Identitat lectora: selecció d'obres variades i lectura autònoma, consciència i verbalització dels propis gustos.		
		b. Identitat lectora: valoració crítica dels textos i sobre la pròpia pràctica de lectura.		
		c. Expressió de l'experiència lectora i de diferents formes d'apropiació i recreació dels textos llegits.		
		d. Ús de la biblioteca escolar i pública. Circuit literari i lector. Participació en actes culturals.		
		e. Estratègies per a la recomanació de les lectures.		
	2. Literatura	a. Obres rellevants de la literatura juvenil contemporània i del patrimoni literari universal, inscrites en itineraris temàtics o de gènere, que incloguen la presència d'autores i autors.		
		b. Obres rellevants del patrimoni literari nacional i universal i de la literatura actual inscrites en itineraris temàtics o de gènere, que incloguen la presència d'autores i autors.		
		c. Estratègies de construcció compartida de la interpretació de les obres.		

	Converses literàries.		
	d. Lectura i comprensió de textos literaris: estructura, aspectes formals, recursos estilístics i retòrics.		
	e. Estratègies d'utilització d'informació sociohistòrica, cultural i artística bàsica per a construir la interpretació de les obres literàries.		

	f. Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos i manifestacions artístiques i culturals, i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges.		
	g. Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos, orals, escrits o multimodals, i manifestacions artístiques i culturals, i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges. Elements de continuïtat i ruptura.		
	h. Estratègies, models i pautes per a l'expressió de la interpretació i valoració personal d'obres i fragments literaris. Lectura amb perspectiva de gènere.		
	i. Estratègies per a interpretar obres i fragments literaris atenent als valors culturals, ètics i estètics presents en els textos. Lectura amb perspectiva de gènere.		
	j. Lectura expressiva, dramatització i recitació dels textos atenent als processos de comprensió, apropiació i oralització implicats.		
	k. Planificació i creació de textos a partir de l'apropiació de les convencions del llenguatge literari i en referència a models donats (imitació, continuació, etc.).		

5. AVALUACIÓ

5.1 Criteris d'avaluació

Competència específica 1. Multilingüisme i interculturalitat

1.1. Identificar i valorar les llengües d'Espanya i del món, i les varietats lingüístiques de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana a partir de l'explicació del seu origen i del seu desenvolupament sociohistòric, contrastant aspectes lingüístics i discursius, així com els trets de les diferents varietats, en manifestacions orals, escrites i multimodals.

1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, i valorar la seua importància com a llengua pròpia del territori.

1.3. Mostrar interès i respecte per les diverses varietats lingüístiques, identificant i contrastant les seues característiques principals i diferenciant-les d'altres varietats en diferents contextos d'ús.

1.4. Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'anàlisi de la diversitat lingüística de l'entorn, de les llengües en contacte i dels drets lingüístics individuals i col·lectius, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal.

1.5. Formular generalitzacions, amb progressiva autonomia, sobre aspectes del funcionament de les llengües, a partir de la manipulació, la comparació i la transformació d'enunciats, així com també de la formulació d'hipòtesis i la cerca d'exemples, fent ús del metallenguatge específic i consultant diccionaris, manuals i gramàtiques.

Competència específica 2. Comprensió oral i multimodal

2.1. Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos orals i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat.

2.2. Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals i multimodals de coneixements complexos i ajustats a la situació comunicativa.

2.3. Extraure i interpretar informació (explícita i implícita) dels textos orals i multimodals, dels elements no verbals i dels elements prosòdics, així com identificar incongruències entre text i elements no verbals, i valorar de manera crítica i raonada els continguts, el propòsit del text i la intenció de l'emissor.

Competència específica 3. Comprensió escrita i multimodal

3.1. Llegir, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos escrits i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents propis de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat i l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

3.2. Aplicar, de manera autònoma, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, obtenir informació

literal, interpretar informació explícita i implícita i valorar de manera raonada i crítica els continguts, el propòsit de diferents textos i la intenció de l'emissor.

3.3. Identificar les tipologies textuais i els gèneres discursius, i reconèixer l'estructura complexa i el format dels textos i les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text.

3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinença en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, en diferents textos multimodals en mitjans digitals, de manera autònoma, de l'àmbit personal, social, educatiu i professional.

3.5. Aplicar, de manera autònoma, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció, gestió i edició de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar i valorar la informació de fonts diverses, atenent el context i la intenció comunicativa, i utilitzar-la citant-ne les fonts i respectant els principis de propietat intel·lectual.

Competència específica 4. Expressió oral

4.1. Produir, amb autonomia, discursos orals extensos sobre coneixements complexos ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, amb adequació, coherència i cohesió, manifestant una consciència crítica cap al tema.

4.2. Produir discursos orals amb fluïdesa, una bona pronunciació i entonació, utilitzant de manera eficaç els elements prosòdics, els recursos no verbals i diferents suports audiovisuals que reforcen les idees expressades i que capten audiovisuals. l'atenció del receptor.

4.3. Efectuar produccions orals amb un registre formal, un llenguatge no discriminatori i un vocabulari ric i ajustat a la norma, fent ús d'expressions idiomàtiques, amb un domini òptim de la morfosintaxi, i reflexionant sobre la llengua, el seu ús i el propòsit comunicatiu.

4.4. Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, de manera autònoma, sobre temes d'interés acadèmic, personal o social, calibrant-ne la fiabilitat i pertinència, i reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa adoptant un punt de vista crític i respectant els principis de propietat intel·lectual.

Competència específica 5. Expressió escrita i multimodal

5.1. Produir, de manera autònoma, textos escrits i multimodals complexos de gèneres discursius de l'àmbit personal, social, educatiu i professional que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció.

5.2. Utilitzar un llenguatge no discriminatori i detectar, de manera autònoma, els usos manipuladors de la llengua durant el procés de composició escrita.

5.3. Utilitzar, durant el procés d'escriptura, de manera reflexiva i autònoma, i utilitzant metallenguatge, els coneixements lingüístics textuais i discursius necessaris en la situació d'aprenentatge.

5.4. Planificar, textualitzar, revisar i editar, de manera autònoma, durant el procés d'escriptura, utilitzant les estratègies necessàries de manera precisa.

Competència específica 6. Interacció oral, escrita i multimodal

6.1. Interactuar oralment, amb autonomia, sobre coneixements complexos ajustats a la situació comunicativa de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, per mitjà de diferents suports, utilitzant un vocabulari ric, correcte i no discriminatori, i implicant-se de

manera activa i reflexiva amb una actitud dialogant i d'escolta per a la construcció d'un discurs comú consensuat.

6.2. Identificar i rebutjar, de manera autònoma, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.

6.3. Utilitzar estratègies, de manera autònoma, per a la gestió dialogada de conflictes en l'àmbit personal, educatiu i social.

6.4. Interactuar en textos escrits i multimodals complexos de manera asíncrona i síncrona amb autonomia, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, amb adequació, coherència, cohesió, correcció i un vocabulari ric i no discriminatori.

Competència específica 7. Mediació oral, escrita i multimodal

7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, sobre assumptes diversos de l'àmbit personal, social, educatiu i professional.

7.2. Comprendre, comunicar, descriure i parafrasejar textos d'una certa complexitat en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

7.3. Seleccionar i aplicar, de manera autònoma, estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües del seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

Competència específica 8. Lectura autònoma

8.1. Llegir obres diverses i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, seleccionant de manera autònoma els que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.

8.2. Deixar constància del propi itinerari lector i cultural, explicant els criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i les experiències lectores.

8.3. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu i social, i relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural.

Competència específica 9. Competència literària

9.1. Llegir i escoltar fragments literaris i obres completes, de manera autònoma, tenint en compte els interessos de l'alumne.

9.2. Interpretar la informació rellevant de les obres literàries, de manera autònoma, i aportar conclusions amb reflexió i visió crítica.

9.3. Establir, de manera progressivament autònoma, vincles entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals, o bé amb altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics o estètics, mostrant, a més, implicació i resposta personal del lector en la lectura.

9.4. Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant els recursos retòrics fonamentals, el metallenguatge i les característiques dels gèneres, de manera autònoma.

9.5. Crear textos literaris (relats breus, dramatitzacions, poemes, cançons...) aplicant els recursos literaris adequats a cada gènere, de manera autònoma.

9.6. Organitzar i participar en manifestacions literàries, recitals i representacions teatrals.

5.2 Instruments d'avaluació

En el model que presentem, és fonamental tindre en compte tant el treball en equip com el progrés de cada alumne i alumna des del moment en què els equips comencen a funcionar de manera cooperativa. No obstant això, en l'avaluació diferenciem dues dimensions: la grupal (de l'equip –grups estables o esporàdics, homogenis o heterogenis– i del grup classe) i la individual.

L'avaluació de cada equip és qualitativa i formativa, i es valorarà la consecució dels objectius inicials, l'exercici de les funcions o els rols assignats, el compliment de les responsabilitats individuals i les habilitats socials. L'avaluació individual valorarà les habilitats socials i les competències clau desenvolupades per l'estudiant durant el treball en equip, i tindrà en compte, entre altres aspectes, les característiques de l'alumne o alumna (nivell acadèmic inicial, habilitats digitals prèvies, competència lingüística de partida...), els recursos de què disposa (econòmics, accés a la tecnologia...) o el tipus de continguts que s'han de treballar.

Per tot això, els instruments d'avaluació són variats, s'adapten a les característiques de cada alumne i alumna i atenen a la diversitat de l'aula.

Proves objectives		Procés de treball		Actituds i interès	
Individual	En grup	Individual	En grup	Individual	En grup
Produccions orals i escrites	Produccions orals i escrites	Activitats individuals	Activitats en parella	Observació directa	Observació directa
Tasca final	Tasca final	Activitats digitals	Activitats en equip	Rúbriques d'autoavaluació individuals	Rúbriques d'autoavaluació de l'equip
Exàmens		Quadern de classe	Rúbriques de coavaluació		
		Lectura trimestral			

5.3 Criteris de qualificació

D'acord amb el nostre enfocament pedagògic i amb la legislació vigent, no posarem una nota numèrica.

El resultat de l'avaluació s'expressarà en els termes «insuficient (IN)», per a les qualificacions negatives; «suficient (SU)», «bé (BE)», «notable (NT)» o «excel·lent (EX)», per a les qualificacions positives.

Aquest resultat s'acompanyarà d'una valoració qualitativa per a cada alumne que destaque els seu progressos, les dificultats superades, l'esforç, els talents i les fortaleeses, i també els aspectes que caldria continuar treballant.

6. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

ALUMNAT AMB LA MATÈRIA PENDENT

El mètode per tal de recuperar la matèria pendent serà personalitzat dins l'aula amb el sistema següent:

L'alumne/a amb l'assignatura pendent té un informe individualitzat on s'especifiquen els sabers bàsics assolits o no assolits al llarg del curs acadèmic. Es treballarà la pendent durant tot el curs a l'aula i alguna tasca es realitzarà a casa. El professorat confeccionarà un dossier que l'alumne/a ha de fer, obligatòriament, per tal de superar l'assignatura pendent. Es valorarà el treball diari dins l'aula, les tasques encomanades a casa i l'interès per part de l'alumne/a. A més a més, es tindrà en compte l'evolució de la matèria en el curs actual que pot afavorir la nota de la pendent. Es realitzarà una prova al mes de maig. Si es dona el cas s'analitzarà al departament.

ALUMNAT REPETIDOR

- Adaptació de les lectures prescriptives quan es considere convenient.
- Proposta de lectures i activitats voluntàries segons interessos i necessitats.
- Seguiment especial (control del treball i dels progressos).
- Document Repetidors/es.

Tant l'alumnat repetidor com el que té la matèria pendent tenen un seguiment per part del professorat del departament amb un informe de treball individualitzat.

7. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES I METODOLOGIA

En les classes de Llengua i Literatura Valenciabna, treballarem sabers bàsics, però sobretot, habilitats i actituds. Per això, a banda d'activitats i exercicis, farem tasques més complexes que permeten mobilitzar una sèrie de competències i sabers per a resoldre-les. Es tracta de situacions de l'àmbit personal, social, educatiu i professional que ajuden a posar en context i a

aplicar les competències i els coneixements treballats, són les conegudes situacions d'aprenentatge.

Enfocament comunicatiu

Aprendre una llengua és aprendre a comunicar-se en eixa llengua, per això, en les classes de Valencià posarem el focus en l'ús. En aquest sentit, la reflexió gramatical i l'adquisició de lèxic nou no han de ser una finalitat, sinó el mitjà per a aconseguir l'objectiu esmentat: comunicar-se millor, en situacions més complexes i amb diversos graus de formalitat.

El material escollit no només treballa la comprensió lectora i l'expressió escrita, també té en compte la resta d'habilitats lingüístiques, això és, la comprensió i l'expressió oral. A més a més, no es limita a les produccions orals o escrites individuals, com ara exposicions o redaccions, sinó que inclou a bastament propostes d'interacció: intercanvi de missatges, diàlegs o debats.

Aprenentatge cooperatiu

L'aprenentatge cooperatiu és una metodologia que proposa treballar en equip per a assolir objectius comuns. Es basa en la composició de grups heterogenis –formats per membres de característiques diverses– que interactuen regularment, de manera que posen en pràctica destreses socials i adquireixen responsabilitats individuals i també de grup. Els principis de l'aprenentatge cooperatiu són:

- Interdependència positiva: u guanya si guanya la resta.
- Responsabilitat individual: ningú s'amaga.
- Igualtat de participació: tothom intervé.
- Interacció simultània: tot el grup es manté actiu durant tota l'activitat.

La introducció de l'aprenentatge cooperatiu a l'aula ve acompanyada d'una sèrie d'avantatges respecte altres tipus d'organització de les tasques, com ara la necessitat d'exposar i escoltar diferents punts de vista, la suma de capacitats, la compartició de dades, la pràctica de l'empatia o l'organització. Quan l'alumnat treballa cooperativament, compara la informació que posseeix amb la que proporcionen les altres persones i modifica, així, el seu marc conceptual. Aquest procés de reflexió i reestructuració ajuda a donar sentit al món, i l'intercanvi d'idees condueix a un nivell de pensament més elevat, ja que obliga a treballar la capacitat de síntesi, a posicionar-se i a argumentar les opinions.

Com s'ha indicat més amunt, els beneficis de l'aprenentatge cooperatiu són múltiples i diversos pel que fa als continguts curriculars, però a més, l'ambient que es respira a l'aula pot millorar dràsticament, començant per l'augment de la cohesió del grup, que es produeix gràcies al treball de les habilitats socials en els equips i, com a conseqüència, entre tot l'alumnat. En definitiva, es crea una consciència de grup col·lectiva que afavoreix el coneixement, l'acceptació i la confiança mutua.

Foment de la lectura, comprensió lectora i expressió oral i escrita

LECTURES prescriptives:

Aquest llistat es podrà ampliar durant el curs tot atenent les necessitats i motivacions de l'alumnat lector

LECTURES CURS 2023 - 2024	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre
1r ESO	Misteris SL Francesc Gisbert. Ed Bromera	Maleïda poma Anna Ballester. Ed Bromera	Filstrup Oscar Julve i Jaume Copons. Ed Zebra, Animallibres
2n ESO	Recull de poesia	Cartes d'hivern, Agustín Fernández Paz Ed. bromera	Skaters, Manuel Molins Ed. Teatre Bromera Tirant lo Blanc, Joanot Martorell Ed. Bromera, Micalet teatre
3r ESO	El triangle rosa Silvestre Vilaplana Ed. Bromera	El cercle escarlata César Mallorquí Ed. Edebé	L'increïble assassinat d'Ausiàs March Anna Marí i Daniel Tormo Ed. Bromera
4t ESO	La fàbrica. Gemma Pasqual Ed. Santillana, jo llibre	Projecte Meitner Robert Marc Friedman Ed. Bromera	Aloma Mercé Rodoreda Ed. 62 Poemes de Vicent Andrés Estellés

Segons el **Pla de Lector** de centre, tots els dies durant 30' tots l'alumnat d'ESO estarà llegint individualment i de manera silenciosa aquells llibres que escullen, sense que li genere cap treball posterior. Això implica que l'alumnat ha de proveir-se d'un material de lectura diari (llibre, revista, periòdic, còmic, etc.).

8. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS.

Al llarg del curs es faran una sèrie d'activitats extraescolars i complementàries que triarem en funció de la relació amb els sabers bàsics del curs i de l'oferta al nostre abast. Aquesta proposta ha de ser del tot flexible, atès que depenem de programes externs al centre on desenvolupem la nostra tasca.

ACTIVITATS PROGRAMADES

NIVELL	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre
1r ESO		.	
2n ESO		<i>L'abraçada dels cucs</i> , Cactus Teatre, L'Horta 30/01/24 a les 10:30	
3r ESO		<i>L'abraçada dels cucs</i> , Cactus Teatre, L'Horta 02/02/24 a les 10:30	
4t ESO		<i>Aus migratòries</i> , Teatre lo Inestable 23/01/24 a les 10h	

- Participació en les activitats proposades pel centre per al Dia de la Dona, el Dia del Llibre i el Dia del Medi Ambient.
- Teatre Sagunt.

IES SEDAVÍ

**DEPARTAMENT DE
VALENCIÀ**

**PROGRAMACIÓ
4t PDC**

2023/2024

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Justificació de la programació

1.2. Contextualització

2. OBJECTIUS

2.1. Objectius generals de l'etapa

3. COMPETÈNCIES I PERFIL D'EIXIDA DE L'ALUMNAT

3.1. Competències clau

3.2. Competències específiques

4. SABERS BÀSICS I ESTRUCTURA DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES

4.1. Introducció

4.2. Blocs de sabers

5. AVALUACIÓ

5.1. Criteris d'avaluació

5.2. Instruments d'avaluació

5.3. Criteris de qualificació

6. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

7. METODOLOGIA

7.1 Enfocament competencial i situacions d'aprenentatge

7.2 Enfocament comunicatiu

7.3 Aprenentatge cooperatiu

1. INTRODUCCIÓ

1.1 Justificació de la proposta pedagògica.

Les disposicions oficials de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport de la Generalitat Valenciana plantegen un currículum per a l'àrea de llengües bàsicament comunicatiu. En tots els apartats, se'ns transmet la idea que no és la competència lingüística –el domini de la gramàtica i el lèxic d'una llengua– sinó la competència comunicativa –la capacitat d'usar-la amb eficàcia per a realitzar diferents funcions en situacions de comunicació diverses– allò que s'ha de desenvolupar en l'alumnat en el treball a l'aula.

També es posa èmfasi, en aquest currículum oficial, en el fet que els éssers humans, dins l'activitat social de les nostres societats altament alfabetitzades, ens comuniquem per mitjà de textos, textos adequats als nostres propòsits i a les característiques dels destinataris, amb una estructura idiosincràtica i uns elements de cohesió específics, i vehiculats mitjançant un registre lingüístic adient amb els elements que constitueixen la situació de comunicació.

Ha de ser el text, doncs, la unitat lingüística al voltant de la qual –i dels seus elements, la seua articulació i els seus contextos d'ús– giraran els dissenys instructius que vulguen respondre a les exigències dels currículums oficials i que intenten integrar-hi tots els continguts que, amb la consideració d'obligatoris, s'hi proposen.

Amb les àrees i les matèries del currículum es pretén que tot l'alumnat aconseguisca els objectius educatius i, consegüentment, també les competències clau i específiques. Tanmateix, no hi ha una relació unívoca entre l'ensenyament de determinades àrees o matèries i el desenvolupament de certes competències. Cadascuna de les àrees contribueix al desenvolupament de diferents competències i, alhora, cadascuna de les competències clau s'aconseguirà com a conseqüència del treball en les diverses àrees o matèries.

El treball en les àrees i les matèries del currículum per a contribuir al desenvolupament de les competències clau ha de complementar-se amb diverses mesures organitzatives. Aquestes en són unes quantes: les normes de règim intern del centre educatiu, les propostes pedagògiques, la distribució de grups, la participació de l'alumnat, l'organització i ús de la biblioteca i de les aules d'informàtica..., mesures aquestes que poden afavorir o dificultar el desenvolupament de competències. Així mateix, l'acció tutorial permanent pot contribuir a l'adquisició de competències relacionades amb la regulació dels aprenentatges, el desenvolupament emocional o les habilitats socials. Finalment, la planificació de les activitats complementàries i extraescolars pot reforçar el desenvolupament del conjunt de les competències generals.

L'objectiu d'una proposta pedagògica és planificar, ordenar i concretar el projecte educatiu per reduir la improvisació o l'arbitrarietat. La proposta pedagògica és el segon nivell de concreció curricular i, per tant, està lligada al primer nivell, i el Projecte Curricular de Centre. La proposta pedagògica ha de ser oberta, dinàmica i en contínua evolució respecte de les múltiples variables que intervenen en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

1.2 Contextualització.

El centre educatiu al qual va adreçada aquesta proposta pedagògica és l'IES Sedaví, a Sedaví, que reuneix les següents característiques:

- a) Situat en una població de la comarca Horta Sud, en un àmbit urbà (localitat propera a la ciutat de València).
- b) El centre compta amb 18 unitats d'ESO, i 4 de Batxillerat. El claustre del professorat està format per 60 membres, cinc dels quals formen el Departament de Valencià: Llengua i Literatura.
- c) És una zona valencianoparlant d'origen, si bé hi ha una gran quantitat d'alumnat castellanoparlant (fills d'immigrants d'altres zones de l'estat i immigrants d'altres estats comunitaris o extracomunitaris). El valencià és, doncs, llengua familiar o segona llengua coneguda per la major part dels alumnes. No es detecta rebuig cap a l'assignatura ni cap a la llengua sinó molt puntualment.
- d) En l'actualitat es duen a terme diferents programes d'atenció a la diversitat: PDC en 3rESO i PDC a 4t ESO.
- e) La llengua vehicular del centre és el valencià que es fomenta des del departament i des del PNL.
- f) Els membres del departament en el curs escolar 2023-2024 són:

NOM	CURS	HORES
Leo Abendaño	2n Batxillerat A i B	6h
Leo Abendaño	2n ESO D	3h
Leo Abendaño	Tutoria 2n ESO D	3h
Leo Abendaño	2n ESO Reforç	3h
Leo Abendaño	Caporalia departament	3h
Leo Abendaño	TOTAL	18h
Rosa Busó	1r BATX A i B	6h
Rosa Busó	Literatura Universal	4h
Rosa Busó	Pla lector	2h
Rosa Busó	2n ESO A	3h
Rosa Busó	2n Taller Arts escèniques	2h
Rosa Busó	PAM	1h
Rosa Busó	TOTAL	18h
María Dolores López Soler	1r ESO A	3h
María Dolores López Soler	1r ESO B	3h
María Dolores López Soler	3r ESO A	3h

María Dolores López Soler	3r ESO B	3h
María Dolores López Soler	3r ESO D	3h
María Dolores López Soler	4t ESO C	3h
	TOTAL	18h
Carmen Herrero	1r ESO C	3h
Carmen Herrero	1r ESO D	3h
Carmen Herrero	2n ESO B	3h
Carmen Herrero	2n ESO C	3h
Carmen Herrero	4t ESO A	3h
Carmen Herrero	4t ESO B	3h
Carmen Herrero	TOTAL	18h
Víctor Sellés	3r ESO C	3h
Víctor Sellés	3r ESO E	3h
Víctor Sellés	4t PDC	9h
Víctor Sellés	PAM	3h
	TOTAL	18h
	TOTAL	18h

2. OBJECTIUS

2.1 Objectius generals d'etapa

L'educació secundària obligatòria ha de contribuir a desenvolupar en l'alumnat les capacitats que els permetran:

- a) Assumir responsablement els seus deures i conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres; practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i els grups; exercitar-se en el diàleg per a consolidar els drets humans com a valors comuns d'una societat plural, i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.
- c) Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar els estereotips que comporten discriminació entre homes i dones.
- d) Enfortir les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, i també rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.

- e) Desenvolupar destreses bàsiques en l'ús de les fonts d'informació per a adquirir, amb sentit crític, nous coneixements. Desenvolupar les competències tecnològiques bàsiques i avançar en una reflexió ètica sobre el funcionament i l'ús d'aquestes.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diverses disciplines, i també conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en un mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.
- h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.
- i) Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera adequada.
- j) Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, incloent-hi les llengües familiars, i també el patrimoni artístic i cultural, com a mostra del multilingüisme i de la multiculturalitat del món, que també s'ha de valorar i respectar.
- k) Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, consolidar els hàbits de cura i salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per a afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la diversitat.
- l) Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura, l'empatia i el respecte envers els éssers vius, especialment els animals, i el medi ambient, a fi de contribuir-ne a la conservació i millora.
- m) Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.
- n) Prendre consciència de les problemàtiques que ha plantejat la humanitat i que es concreten en els objectius de desenvolupament sostenible.

3. LES COMPETÈNCIES CLAU I EL PERFIL D'EIXIDA DE L'ALUMNAT

3.1. Les competències clau

El treball basat en les competències clau busca la posada en pràctica dels continguts teòrics que conformen els currículums educatius, per tal que aquests siguin útils en la vida adulta de l'alumnat.

Les competències clau són, en resum, les combinacions de **coneixements**, **destreses** i **actituds** que l'alumnat ha de desenvolupar per a ser capaç, en acabar l'educació bàsica, d'aconseguir la seua realització personal, exercir la ciutadania activa, incorporar-se a la vida

adulta d'una manera satisfactòria i poder desenvolupar un aprenentatge permanent al llarg de la vida.

Les **uit competències clau per a l'aprenentatge permanent** que recull la Recomanació del Consell de la Unió Europea del 22 de maig del 2018, tenint en compte que les legislacions educatives dels estats membres sovint adapten la nomenclatura i la distribució d'aquestes d'acord amb la seua realitat, són:

Competència en comunicació lingüística (CCL)

Competència plurilingüe (CP)

Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM)

Competència digital (CD)

Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)

Competència ciutadana (CC)

Competència emprenedora (CE)

Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)

3.2 Competències específiques

Competències específiques Valencià / Castellà

Les matèries **Valencià: llengua i literatura i Lengua i literatura castellana** ajudaran a adquirir les competències clau per mitjà del desenvolupament de les competències específiques següents:

- Competència específica 1. Multilingüisme i interculturalitat
- Competència específica 2. Comprensió oral i multimodal
- Competència específica 3. Comprensió escrita i multimodal
- Competència específica 4. Expressió oral
- Competència específica 5. Expressió escrita i multimodal
- Competència específica 6. Interacció oral, escrita i multimodal
- Competència específica 7. Mediació oral, escrita i multimodal
- Competència específica 8. Lectura autònoma
- Competència específica 9. Competència literària

Competències específiques de Geografia i Història

CE 1. Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a la societat actual i valorant la seua diversitat

CE 2. Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, realitzant un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte

CE 3- Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconeixent en el passat l'origen i evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressant judicis i opinions sobre el present i el futur

CE 4. Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificant les aportacions decisives en la seua construcció, reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte

CE 5. Explicar les interrelacions econòmiques fonamentals entre els elements de l'espai físic i les activitats de les societats humanes, així com la seua repercussió en la sostenibilitat

CE 6. Contrastar els principals models d'ocupació territorial i d'organització política i econòmica que expliquen la desigualtat entre els éssers humans, tant a escala local com global

CE 7. Donar arguments des d'una perspectiva crítica, fonamentada en coneixements històrics i geogràfics sobre problemes socials rellevants, assumint valors democràtics i pronunciant-se en el seu defensa

CE 8. Promoure i participar en projectes cooperatius de convivència, prenent com a base la construcció històrica de la Unió Europea, que afavorisquen un entorn més just i solidari mitjançant l'aplicació de valors i procediments democràtics

CE 9. Identificar l'origen i reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels seus elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com a escala global, participant en l'elaboració i difusió de propostes que afavorisquen la seua preservació i posada en valor.

4. SABERS BÀSICS

4.1 Introducció

Els sabers bàsics combinen els coneixements (saber), les destreses (saber fer) i les actituds (saber ser) necessaris per a l'adquisició de les Competències específiques de l'àrea:

(Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum de l'ESO)

VALENCIÀ I CASTELLÀ

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CICLE	
			1r cicle cursos 1r i 2n	2n cicle cursos 3r i 4t
BLOC1. LLENGUA I ÚS	1. Les llengües i els parlants.	a. Biografia lingüística personal. Diversitat lingüística de l'entorn.		
		b. Plurilingüisme, les famílies lingüístiques i les llengües del món.		
		c. Variació lingüística.		
		d. Les llengües d'Espanya.		
		e. Desenvolupament sociohistòric de les llengües d'Espanya		
		f. Aproximació a les llengües de signes.		
		g. Reflexió interlingüística.		

	h. Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i exploració de formes d'evitar-los.		
	i. Estratègies d'exploració i qüestionament de prejudicis i estereotips lingüístics. Fenòmens del contacte entre llengües.		
	j. Drets lingüístics i la seua expressió en lleis i declaracions institucionals.		
	k. Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.		
	l. Expressions idiomàtiques de la llengua.		

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CICLE	
			1r cicle cursos 1r i 2n	2n cicle cursos 3r i 4t
BLOC 2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES	1. Sabers comuns	a. Estratègies per a adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació.		
		b. Tipologies textuais i gèneres discursius.		
		c. Gèneres discursius propis de l'àmbit professional: el <i>curriculum vitae</i> , la carta de motivació i l'entrevista de treball.		
		d. Propietats textuais: coherència, cohesió i adequació.		

		e. Estratègies de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.			
		f. Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.			
		g. Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació.			
	2. Alfabetització informacional		a. Xarxes socials i mitjans de comunicació. Etiqueta digital. Riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa.		
			b. Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.		
			c. Anàlisis de la imatge i elements paratextuals dels textos icònicoverbals multimodals.		
			d. Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: notes, esquemes, mapes conceptuals, resums, etc.		
			e. Estratègies de recerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència.		
			f. Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.		
			g. Ús de models per a analitzar, valorar, reorganitzar i sintetitzar la informació en esquemes propis.		
			h. Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.		
		i. Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals.			
		j. Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.			
	3. Reflexió	a. La implicació de l'emissor en els textos.			

	sobre la llengua	b. L'expressió de la subjectivitat en textos.		
	c. Adequació del registre a la situació de comunicació.			
	d. Cohesió: Connectors textuais temporals, explicatius, d'ordre i de contrast, distributius, causa, conseqüència, condició i hipòtesi.			
	e. Cohesió: Mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals) i lèxics (nominalitzacions i hiperònims de significat abstracte, sinònims, repeticions i el·lipsis).			
	f. Ús coherent de les formes verbals en els textos.			
	g. Correlació temporal en la coordinació i subordinació d'oracions.			
	h. Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels textos.			
	i. Ús de diccionaris, manuals de consulta i de correctors en suport analògic o digital.			
	j. Els signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seua relació amb el significat.			
	k. Observació, comparació i manipulació d'estructures lingüístiques.			
	l. Estratègies per al contrast i la transferència entre les llengües.			
	m. Diferències i interseccions entre llengua oral i llengua escrita en situacions comunicatives.			
	n. La llengua com a sistema i les seues unitats bàsiques.			
	o. Formes gramaticals i funcions sintàctiques			

	p. Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple. Observació i transformació d'enunciats i ús de la terminologia sintàctica.		
	q. Procediments lèxics (afixos) i sintàctics per al canvi de categoria gramatical.		
	r. Procediments d'adquisició i formació de paraules: els canvis en el seu significat.		
	s. Les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors en funció del context i el propòsit comunicatiu.		
	G1. Comprensió oral		
	a. Estratègies de comprensió oral: sentit global del text i relació entre les seues parts, selecció i retenció de la informació rellevant.		
	b. Valoració de la forma i el contingut del text.		
	G2. Expressió oral		
	a. Discursos orals en situacions comunicatives de caràcter formal.		
	b. Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal. Deliberació oral argumentada.		
	c. Adequació a l'audiència i al temps d'exposició.		
	d. Planificació, producció i revisió de textos orals i multimodals.		
	e. Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal.		
f. Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.			

	G3. Interacció oral			
	a. Estratègies d'escolta activa, assertivitat i resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.			
	b. Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter formal i informal.			
	c. Estratègies de cortesia lingüística i cooperació conversacional.			
	5. Comprensió escrita.	a. Estratègies de comprensió abans de la lectura: coneixements previs, objectius de lectura, hipòtesis a través d'informació paratextual, tipologia, gènere i estructura del text.		
		b. Estratègies de comprensió durant la lectura: coherència interna del text, inferències, sentits figurats i significats no explícits.		
		c. Estratègies de comprensió després de la lectura: tema, tesi, idea principal, arguments, intenció del autor i organització del contingut.		
		d. Valoració de la forma i el contingut del text.		
	6. Expressió escrita i multimodal.	a. Estratègies del procés de escriptura i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció.		
		b. Aplicació de les normes ortogràfiques i gramaticals. Propietat lèxica.		
		c. Presentació cuidada de les produccions escrites.		
		d. Elements gràfics i paratextuals.		
		e. Interaccions escrites en situacions comunicatives de caràcter formal i informal.		

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CICLE	
			1r cicle cursos 1r i 2n	2n cicle cursos 3r i 4t
BLOC 3. LECTURA I LITERATURA	1. Hàbit lector	a. Identitat lectora: selecció d'obres variades i lectura autònoma, consciència i verbalització dels propis gustos.		
		b. Identitat lectora: valoració crítica dels textos i sobre la pròpia pràctica de lectura.		
		c. Expressió de l'experiència lectora i de diferents formes d'apropiació i recreació dels textos llegits.		
		d. Ús de la biblioteca escolar i pública. Circuit literari i lector. Participació en actes culturals.		
		e. Estratègies per a la recomanació de les lectures.		
	2. Literatura	a. Obres rellevants de la literatura juvenil contemporània i del patrimoni literari universal, inscrites en itineraris temàtics o de gènere, que incloguen la presència d'autores i autors.		
		b. Obres rellevants del patrimoni literari nacional i universal i de la literatura actual inscrites en itineraris temàtics o de gènere, que incloguen la presència d'autores i autors.		

	c. Estratègies de construcció compartida de la interpretació de les obres. Converses literàries.		
	d. Lectura i comprensió de textos literaris: estructura, aspectes formals, recursos estilístics i retòrics.		
	e. Estratègies d'utilització d'informació sociohistòrica, cultural i artística bàsica per a construir la interpretació de les obres literàries.		

	f. Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos i manifestacions artístiques i culturals, i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges.		
	g. Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos, orals, escrits o multimodals, i manifestacions artístiques i culturals, i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges. Elements de continuïtat i ruptura.		
	h. Estratègies, models i pautes per a l'expressió de la interpretació i valoració personal d'obres i fragments literaris. Lectura amb perspectiva de gènere.		
	i. Estratègies per a interpretar obres i fragments literaris atenent als valors culturals, ètics i estètics presents en els textos. Lectura amb perspectiva de gènere.		
	j. Lectura expressiva, dramatització i recitació dels textos atenent als processos de comprensió, apropiació i oralització implicats.		
	k. Planificació i creació de textos a partir de l'apropriació de les convencions del		

llenguatge literari i en referència a models donats (imitació, ccontinuació, etc.).

GEOGRAFIA I HISTÒRIA

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CURSOS	
			1r i 2n curs	3r i 4t curs
BLOC 1. GEOGRAFIA	1. Subbloc Mètodes i tècniques de geografia	a. Metodologies de treball i vocabulari específic de la Geografia.		
		b. Identificació i contrast de fonts de la Geografia. Tècniques d'anàlisi i interpretació.		
		c. La representació geogràfica de l'espai terrestre. Orientació i escales. Interpretació i elaboració de mapes, imatges i representacions gràfiques.		
		d. Tècniques bàsiques de recerca i tractament de la informació geogràfica mitjançant les TIC.		
	2. Subbloc Fonaments de la geografia física	a. Els moviments de la Terra i els seus efectes (rotació i translació)		
		b. Formes constitutives del relleu.		
		c. Principals unitats de relleu i de la xarxa hídrica de la Terra.		
		d. Zones climàtiques i paisatges geogràfics de la Terra.		
		e. Paisatges geogràfics d'Espanya i de la Comunitat Valenciana.		

	3. Subbloc Geografia del poblament i de la població	Poblament		
		a. Espai urbà i rural en el món actual.		
		b. L'espai urbà a Espanya i a la Comunitat Valenciana.		
		c. Distribució de la població mundial. Àrees de concentració i despoblació.		
		d. Les grans àrees culturals del planeta. La diversitat cultural dels grups humans. Convivència i interculturalitat en un món globalitzat.		
	Població			
	a. Creixement poblacional i moviments migratoris. Estructura per edats de la població. Règims demogràfics.			
	b. La població espanyola. Evolució i distribució. Contrastos regionals. La població de la Comunitat Valenciana.			
	4. Subbloc Geografia política	a. Geografia política de les societats. L'Estat-nació com a entitat política i territorial. Estructura política de l'Estat espanyol.		
		b. Integració econòmica, monetària i ciutadana. L'Estat del Benestar a Europa i les institucions europees.		
		c. Les formes d'organització política. Democràcia enfront d'autoritarisme.		
	5. Subbloc Geografia econòmica	Sectors productius		
		a. L'aprofitament econòmic del medi físic: Els paisatges del sector primari en el món rural.		
b. El sector secundari i l'espai industrial. Recursos energètics i aprofitament de				

	l'energia.		
	c. El sector terciari i l'avanç de la terciarització. Xarxes de transport i comunicació i espais turístics.		
	Repercussions de les activitats econòmiques		
	a. Sostenibilitat i repercussions mediambientals de les activitats econòmiques.		
	b. Els sistemes econòmics. Economies de mercat i economies centralitzades.		
	c. El repartiment desigual de la riquesa mundial. Globalització i dependència. L'Índex de Desenvolupament Humà (IDH) i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).		

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CURSOS	
			1r i 2n curs	3r i 4t curs
BLOC 2. HISTÒRIA	1. Subbloc Mètodes i tècniques d'història.	a. Metodologies de treball i vocabulari específic historiogràfic.		
		b. Identificació i contrast de fonts de la Història. Tècniques d'anàlisis i interpretació historiogràfica.		
		c. Ubicació espacial i temporal dels fets històrics. El còmput actual del temps històric en la historiografia. Cronologia i periodització.		
		d. Tècniques bàsiques de recerca i tractament de la informació històrica		

		mitjançant les TIC.		
	2. Subbloc Prehistòria i primeres civilitzacions.	a. Origen de l'ésser humà i procés d'hominització. Els primers grups humans caçadors i recol·lectors en la prehistòria.		
		b. Les societats prehistòriques productores d'aliments. El neolític i l'edat dels metalls.		
		c. Les primeres civilitzacions agràries. Condicionants geogràfics i interpretacions històriques.		
	3. Subbloc Antiguitat clàssica, Grècia i Roma.	Grècia		
		a. La Grècia clàssica: la polis. La democràcia atenesa.		
		b. L'expansió colonial de Grècia al Mediterrani. L'extensió de l'hel·lenisme.		
		Roma		
		a. Roma, evolució política i factors de la seua expansió pel Mediterrani.		
		b. El procés de romanització.		
		c. Sorgiment i extensió del cristianisme.		
	4. Subbloc Edat mitjana	a. Crisi i desaparició de l'Imperi romà.		
		b. Els pobles germànics i l'inici de l'edat mitjana.		
		c. Sorgiment i extensió de l'islam.		
		d. El feudalisme a Europa entre els segles XI i XII: política, societat i economia.		
e. El renaixement de les ciutats a Europa entre els segles XIII i XV: política, societat i economia.				

		f. Al-Àndalus: política, societat i economia. La vida quotidiana a les ciutats musulmanes.			
		g. Els regnes cristians peninsulars durant l'edat mitjana: panoràmica general i evolució territorial. La vida quotidiana a les ciutats cristianes. El Regne de València.			
		h. Les persones invisibilitzades en la història: dones, esclaus i estrangers. Les dones en la prehistòria, la història antiga i medieval.			
	5. Subbloc Història moderna.	a. Renaixement. Humanisme i crisi religiosa. Reforma i Contrareforma. L'enfortiment del poder monàrquic a Europa.			
		b. L'expansió mundial europea. La colonització d'Amèrica.			
		c. La revolució científica. El segle de les llums: absolutisme monàrquic i Il·lustració.			
		d. Crisi de l'Antic Règim. La Revolució Francesa, altres revolucions liberals i repercussions d'aquestes.			
	6. Subbloc Història contemporània	El segle XIX			
		a. Revolució industrial i industrialització: canvis socioeconòmics a Europa a inicis del segle XIX.			
		b. Liberalisme i nacionalisme. Revolucions i nous estats nacionals a l'Europa del segle XIX.			
		c. La segona Revolució industrial. L'Imperialisme colonial.			
		d. La construcció i consolidació de l'Estat liberal a Espanya. Societat i economia			

	de l'Espanya del segle XIX.		
	El segle XX		
	a. La crisi de la Restauració a Espanya, la dictadura i la II República.		
	b. Causes i conseqüències de la Primera Guerra Mundial. La Revolució russa.		
	c. L'Europa d'entreguerres i la crisi del 29. Causes i conseqüències de la Segona Guerra mundial. L'Holocaust.		
	d. El món després de la Segona Guerra Mundial: La "Guerra Freda" i la descolonització d'Àsia i Àfrica.		
	e. El procés històric de construcció de la Unió Europea.		
	f. La Guerra Civil i la dictadura franquista.		
	g. La Transició. L'Espanya de la democràcia. La memòria democràtica.		
	h. El moviment feminista: les quatre ones de la lluita per la igualtat de gènere. Dones de la història moderna i contemporània.		
i. El món després de la caiguda del mur de Berlín. El segle XXI.			

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CURSOS	
			1r i 2n curs	3r i 4t curs
BLOC 3.	1. Subbloc	a. Metodologies de treball i al vocabulari de la Història de l'art.		

HISTÒRIA DE L'ART	Mètodes i tècniques de la història de l'art.	b. Identificació i contrast de fonts de la Història de l'art. Tècniques d'anàlisi i interpretació.			
	2. Subbloc de l'art de l'antiguitat i de l'edat mitjana.	Art prehistòric i antic			
		a. L'art en la prehistòria. Art rupestre i megalitisme.			
		b. Les principals tipologies arquitectòniques de la civilització egípcia (mastabes, piràmides i temples) i de les civilitzacions mesopotàmiques (zigurat).			
		c. Elaboracions més rellevants de l'art grec clàssic i hel·lenístic: l'escultura i el temple grec.			
		d. L'art a Roma. La construcció civil romana: temples, teatres, amfiteatres i circs.			
		Art medieval			
		a. L'art romànic: el temple, la pintura i escultura.			
		b. L'art gòtic: el temple, la pintura i l'escultura.			
		c. Principals aportacions de l'art islàmic.			
		3. Subbloc Art de l'edat moderna i contemporània	a. L'art renaixentista italià. Principals característiques i obres més representatives.		
	b. L'art barroc a Europa. Principals característiques i obres més representatives.				
	c. Art dels segles XVIII i XIX. Academicisme enfront de Romanticisme.				
	d. La ruptura de la tradició artística: l'impressionisme i les avantguardes				

	històriques.	
	e. Moviments artístics posteriors a la Segona Guerra Mundial.	

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CURSOS	
			1r i 2n curs	3r i 4t curs
BLOC 4. COMPROMÍS SOCIAL I CÍVIC	1. Subbloc Exercici de la ciutadania.	a. Tècniques bàsiques d'alfabetització informacional en geografia i història.		
		b. Aprofitament crític de les tècniques d'alfabetització informacional en geografia i història.		
		c. Valors, drets i deures de la ciutadania democràtica. Diàleg i empatia com a instruments de resolució pacífica de conflictes.		
		d. Hàbits democràtics. Exercici dels drets i deures de la ciutadania. Instruments per a la resolució pacífica de conflictes. Defensa i pràctica activa.		
		e. Detecció i rebuig de les situacions socials iniquès i injustes en el món actual i en la història antiga i medieval.		
		f. Detecció i rebuig de les situacions socials iniquès i injustes en el món actual i en la història moderna i contemporània.		
	2. Subbloc Sostenibilitat.	a. Actuacions personals de respecte al medi ambient: reutilitzar, reciclar, reduir.		
		b. Hàbits personals de vida i consum per al compromís amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible.		

		c. El desafiament de la reducció de les desigualtats socials i econòmiques en el món actual.		
		d. Les bases de la solidaritat internacional. La cooperació i l'ajuda al desenvolupament.		
	3. Subbloc Identitat i patrimoni.	a. Reconeixement de la pròpia identitat cultural. Convivència i respecte de les diferències culturals i identitàries.		
		b. La resiliència i la pràctica de la tolerància activa. Els valors de l'europisme i la ciutadania europea.		
		c. Reconeixement del valor identitari del patrimoni cultural i natural i el compromís amb la seua preservació com a herència irrenunciable de l'ésser humà.		
		d. La posada en valor i gaudi del patrimoni com a bé social i identitari.		

5. AVALUACIÓ

L'avaluació es pot definir com l'anàlisi del procés d'ensenyament-aprenentatge que permet verificar la coherència i el grau d'eficàcia amb què s'han de concretar cadascun dels passos de l'esmentat procés i ajustar l'ajut pedagògic a les característiques individuals de l'alumnat. El primer referent que cal tenir en compte en el procés avaluatiu són els criteris d'avaluació marcats en el currículum.

5.1 Criteris d'avaluació

Castellà/Valencià

Competència específica 1. Multilingüisme i interculturalitat

1.1. Identificar i valorar les llengües d'Espanya i del món, i les varietats lingüístiques de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana a partir de l'explicació del seu origen i del seu desenvolupament sociohistòric, contrastant aspectes lingüístics i discursius, així com els trets de les diferents varietats, en manifestacions orals, escrites i multimodals.

1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, i valorar la seua importància com a llengua pròpia del territori.

1.3. Mostrar interès i respecte per les diverses varietats lingüístiques, identificant i contrastant les seues característiques principals i diferenciant-les d'altres varietats en diferents contextos d'ús.

1.4. Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'anàlisi de la diversitat lingüística de l'entorn, de les llengües en contacte i dels drets lingüístics individuals i col·lectius, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal.

1.5. Formular generalitzacions, amb progressiva autonomia, sobre aspectes del funcionament de les llengües, a partir de la manipulació, la comparació i la transformació d'enunciats, així com també de la formulació d'hipòtesis i la cerca d'exemples, fent ús del metallenguatge específic i consultant diccionaris, manuals i gramàtiques.

Competència específica 2. Comprensió oral i multimodal

2.1. Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos orals i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat.

2.2. Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals i multimodals de coneixements complexos i ajustats a la situació comunicativa.

2.3. Extraure i interpretar informació (explícita i implícita) dels textos orals i multimodals, dels elements no verbals i dels elements prosòdics, així com identificar incongruències entre text i elements no verbals, i valorar de manera crítica i raonada els continguts, el propòsit del text i la intenció de l'emissor.

Competència específica 3. Comprensió escrita i multimodal

3.1. Llegir, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos escrits i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents propis de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat i l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

3.2. Aplicar, de manera autònoma, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, obtenir informació literal, interpretar informació explícita i implícita i valorar de manera raonada i crítica els continguts, el propòsit de diferents textos i la intenció de l'emissor.

3.3. Identificar les tipologies textuais i els gèneres discursius, i reconèixer l'estructura complexa i el format dels textos i les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text.

3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinença en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, en diferents textos multimodals en mitjans digitals, de manera autònoma, de l'àmbit personal, social, educatiu i professional.

3.5. Aplicar, de manera autònoma, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció, gestió i edició de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar i valorar la informació de fonts diverses, atenent el context i la intenció comunicativa, i utilitzar-la citant-ne les fonts i respectant els principis de propietat intel·lectual.

Competència específica 4. Expressió oral

4.1. Produir, amb autonomia, discursos orals extensos sobre coneixements complexos ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, amb adequació, coherència i cohesió, manifestant una consciència crítica cap al tema.

4.2. Produir discursos orals amb fluïdesa, una bona pronunciació i entonació, utilitzant de manera eficaç els elements prosòdics, els recursos no verbals i diferents suports audiovisuals que reforcen les idees expressades i que captin audiovisuals. l'atenció del receptor.

4.3. Efectuar produccions orals amb un registre formal, un llenguatge no discriminatori i un vocabulari ric i ajustat a la norma, fent ús d'expressions idiomàtiques, amb un domini òptim de la morfosintaxi, i reflexionant sobre la llengua, el seu ús i el propòsit comunicatiu.

4.4. Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, de manera autònoma, sobre temes d'interés acadèmic, personal o social, calibrant-ne la fiabilitat i pertinència, i reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa adoptant un punt de vista crític i respectant els principis de propietat intel·lectual.

Competència específica 5. Expressió escrita i multimodal

5.1. Produir, de manera autònoma, textos escrits i multimodals complexos de gèneres discursius de l'àmbit personal, social, educatiu i professional que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció.

5.2. Utilitzar un llenguatge no discriminatori i detectar, de manera autònoma, els usos manipuladors de la llengua durant el procés de composició escrita.

5.3. Utilitzar, durant el procés d'escriptura, de manera reflexiva i autònoma, i utilitzant metallenguatge, els coneixements lingüístics textuals i discursius necessaris en la situació d'aprenentatge.

5.4. Planificar, textualitzar, revisar i editar, de manera autònoma, durant el procés d'escriptura, utilitzant les estratègies necessàries de manera precisa.

Competència específica 6. Interacció oral, escrita i multimodal

6.1. Interactuar oralment, amb autonomia, sobre coneixements complexos ajustats a la situació comunicativa de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, per mitjà de diferents suports, utilitzant un vocabulari ric, correcte i no discriminatori, i implicant-se de manera activa i reflexiva amb una actitud dialogant i d'escolta per a la construcció d'un discurs comú consensuat.

6.2. Identificar i rebutjar, de manera autònoma, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.

6.3. Utilitzar estratègies, de manera autònoma, per a la gestió dialogada de conflictes en l'àmbit personal, educatiu i social.

6.4. Interactuar en textos escrits i multimodals complexos de manera asíncrona i síncrona amb autonomia, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, amb adequació, coherència, cohesió, correcció i un vocabulari ric i no discriminatori.

Competència específica 7. Mediació oral, escrita i multimodal

7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, sobre assumptes diversos de l'àmbit personal, social, educatiu i professional.

7.2. Comprendre, comunicar, descriure i parafrasejar textos d'una certa complexitat en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

7.3. Seleccionar i aplicar, de manera autònoma, estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües del seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

Competència específica 8. Lectura autònoma

8.1. Llegir obres diverses i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, seleccionant de manera autònoma els que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.

8.2. Deixar constància del propi itinerari lector i cultural, explicant els criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i les experiències lectores.

8.3. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu i social, i relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural.

Competència específica 9. Competència literària

9.1. Llegir i escoltar fragments literaris i obres completes, de manera autònoma, tenint en compte els interessos de l'alumne.

9.2. Interpretar la informació rellevant de les obres literàries, de manera autònoma, i aportar conclusions amb reflexió i visió crítica.

9.3. Establir, de manera progressivament autònoma, vincles entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals, o bé amb altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics o estètics, mostrant, a més, implicació i resposta personal del lector en la lectura.

9.4. Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant els recursos retòrics fonamentals, el metallenguatge i les característiques dels gèneres, de manera autònoma.

9.5. Crear textos literaris (relats breus, dramatitzacions, poemes, cançons...) aplicant els recursos literaris adequats a cada gènere, de manera autònoma.

9.6. Organitzar i participar en manifestacions literàries, recitals i representacions teatrals.

Geografia i Història

Criteris d'avaluació CE1. Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a la societat actual i valorant la seua diversitat.

1.1. Construir un relat o una síntesi, cronològicament ordenada, coherent i emprant la terminologia adequada, sobre fets, processos i personatges rellevants del passat i la seua relació amb el present.

1.2. Aportar possibles motius sobre la diferent rellevància atorgada a uns fets històrics sobre uns altres en diferents moments del passat i en el present.

1.3. Debatre sobre situacions històriques d'intolerància i formular arguments que fomenten la tolerància i el respecte cap a la diversitat històrica i cultural de les societats humanes.

Criteris avaluació CE2. Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, realitzant un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.

2.1. Contrastar la informació seleccionada per a comprendre fets històrics, geogràfics i artístics procedent de diferents fonts amb la provinent d'organismes oficials o emissors de reconegut prestigi.

2.2. Identificar i rebutjar prejudicis i estereotips identificant opinions no fonamentades en fets i sabers i comparant-les amb informació obtinguda a partir de fonts fiables.

2.3. Utilitzar la informació continguda en diferents fonts documentals per a explicar fets històrics, geogràfics i artístics relacionant-los amb la seua època.

2.4. Formular i comunicar de manera textual, gràfica o audiovisual conclusions i valoracions pròpies sobre fets històrics, geogràfics i artístics, mostrant un domini adequat dels conceptes i la metodologia de treball d'aquest àmbit de coneixement.

Criteris avaluació CE3. Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconeixent en el passat l'origen i

evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressant judicis i opinions sobre el present i el futur.

3.1. Explicar les dinàmiques de canvi i continuïtat en els processos històrics més rellevants de diferents èpoques identificant relacions causals complexes i entre factors de diferent àmbit.

3.2. Contextualitzar i valorar decisions preses per persones del passat i/o de contextos socials, polítics i culturals diferents al propi, i debatre sobre els motius de les seues accions.

3.3. Produir opinions i judicis de valor coherents sobre qüestions socials i polítiques del passat i del present, manifestant actituds de tolerància, respecte i interès cap a altres cultures i cosmovisions.

Criteris avaluació CE4. Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificant les aportacions decisives en la seua construcció i reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte.

4.1. Identificar els elements definitoris de les identitats individuals i col·lectives més significatives del present establint la seua connexió amb fets del passat.

4.2. Argumentar en favor de les actituds tolerants, respectuoses i d'interès cap a altres identitats, tant individuals com col·lectives.

4.3. Promoure i exercir propostes pràctiques de convivència a l'aula i en el propi entorn social.

Criteris avaluació CE5. Explicar les interrelacions econòmiques fonamentals entre els elements de l'espai físic i les activitats de les societats humanes, així com la seua repercussió en la sostenibilitat.

5.1. Identificar i descriure les interrelacions entre els grups i societats humanes i el medi ambient que han donat lloc a problemes i conflictes per l'accés als recursos naturals.

5.2. Explicar les causes de problemes i conflictes territorials i mediambientals, diferenciant i relacionant les diferents variables que intervenen.

5.3. Plantejar alternatives sostenibles argumentades als problemes i impactes ocasionats per les activitats humanes.

Criteris avaluació CE6. Contrastar els principals models d'ocupació territorial, i d'organització política i econòmica que expliquen la desigualtat entre els éssers humans, tant a escala local com global.

6.1. Descriure les principals característiques dels diferents models d'organització territorial, política i econòmica.

6.2. Exposar raonadament les desigualtats generades pels models d'organització territorial, política i econòmica i explicar les seues causes.

6.3. Explicar els principals problemes territorials, polítics i econòmics generats per les desigualtats i com afecten la vida quotidiana de les persones.

Criteris avaluació CE7. Donar arguments des d'una perspectiva crítica, fonamentada en coneixements històrics i geogràfics sobre problemes socials rellevants, assumint valors democràtics i pronunciant-se en la seua defensa.

7.1. Justificar com les accions personals incideixen directament en els problemes socials rellevants.

7.2. Proporcionar arguments propis, fonamentats en la història i en la geografia, sobre els problemes socials més rellevants, reconeixent la incidència que la seua resolució tindrà en la millora les condicions de vida de les persones.

7.3. Proposar solucions per als problemes basades en arguments històrics i geogràfics i que consideren els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

Criteris avaluació CE8. Promoure i participar en projectes cooperatius de convivència, prenent com a base la construcció històrica de la Unió Europea, que afavorisquen un entorn més just i solidari mitjançant l'aplicació de valors i procediments democràtics.

8.1. Participar en projectes cooperatius, assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, fent costat a companys i companyes i demostrant empatia.

8.2. Denunciar les situacions injustes i d'exclusió, argumentant a favor del diàleg i la inclusió com a maneres de superar-les.

8.3. Argumentar i aplicar els principis democràtics i el diàleg per a plantejar la resolució dels conflictes, tant a nivell quotidià com a escala global, especialment utilitzant el referent de la construcció històrica de la Unió Europea.

Criteris avaluació CE9. Identificar l'origen i reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels seus elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com a escala global, participant en l'elaboració i difusió de propostes que afavorisquen la seua preservació i posada en valor.

9.1. Identificar les característiques dels elements patrimonials, relacionant-les amb estils artístics, època històrica i entorn geogràfic.

9.2. Elaborar i exposar propostes argumentades que contribuïsqen a la preservació del patrimoni i la seua posada en valor, i que ho reconeguen com ben social.

5.2 Instruments d'avaluació

En el model que presentem, és fonamental tindre en compte tant el treball en equip com el progrés de cada alumne i alumna des del moment en què els equips comencen a funcionar de manera cooperativa.

L'avaluació de cada equip és qualitativa i formativa, i es valorarà la consecució dels objectius inicials, l'exercici de les funcions o els rols assignats, el compliment de les responsabilitats individuals i les habilitats socials. L'avaluació individual valorarà les habilitats socials i les competències clau desenvolupades per l'estudiant durant el treball en equip, i tindrà en compte, entre altres aspectes, les característiques de l'alumne o alumna (nivell acadèmic

inicial, habilitats digitals prèvies, competència lingüística de partida...), els recursos de què disposa (econòmics, accés a la tecnologia...) o el tipus de continguts que s'han de treballar.

Per tot això, els instruments d'avaluació són variats, s'adapten a les característiques de cada alumne i alumna i atenen a la diversitat de l'aula.

Proves objectives		Procés de treball		Actituds i interès	
Individual	En grup	Individual	En grup	Individual	En grup
Produccions orals i escrites	Produccions orals i escrites	Activitats individuals	Activitats en parella	Observació directa	Observació directa
Tasca final	Tasca final	Activitats digitals	Activitats en equip	Rúbriques d'autoavaluació individuals	Rúbriques d'autoavaluació de l'equip
Exàmens		Quadern de classe	Rúbriques de coavaluació		
		Lectura trimestral			

7.1 Criteris de qualificació

D'acord amb el nostre enfocament pedagògic i amb la legislació vigent, no posarem una nota numèrica.

El resultat de l'avaluació s'expressarà en els termes «insuficient (IN)», per a les qualificacions negatives; «suficient (SU)», «bé (BE)», «notable (NT)» o «excel·lent (EX)», per a les qualificacions positives.

Aquest resultat s'acompanyarà d'una valoració qualitativa per a cada alumne que destaque els seu progressos, les dificultats superades, l'esforç, els talents i les fortaleses, i també els aspectes que caldria continuar treballant.

8. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

El grup per al qual està plantejada aquesta proposta pedagògica està dins de la inclusió educativa, alumnat amb la consecució dels objectius mínims ja en 3r PDC.

9. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES I METODOLOGIA

9.1. Enfocament competencial i situacions d'aprenentatge

En les classes de Valencià, treballarem conceptes, però sobretot, habilitats i actituds. Per això, a banda d'activitats i exercicis, farem tasques més complexes que permeten mobilitzar una sèrie de competències i sabers per a resoldre-les. Es tracta de situacions de l'àmbit personal, social, educatiu i professional que ajuden a posar en context i a aplicar les competències i els coneixements treballats. Aquesta manera de vehicular les seqüències didàctiques a partir de situacions d'aprenentatge té diversos avantatges:

- Permet oferir propostes variades que s'adapten a tots els gustos.
- La transició entre maneres de treballar més tradicionals i plantejaments pedagògics més moderns és més fàcil.
- S'integren continguts de diverses àrees de coneixement.
- S'afavoreix la competència d'aprendre a aprendre.
- Proposen activitats centrades en la recerca, la investigació i la resolució de problemes (aprenentatge competencial).
- Combinen el treball individual i el treball en equip, de manera que s'afavoreix la interacció d'alumnes amb diferents capacitats (atenció a la diversitat).
- Tenen com a resultat un producte final que convida a connectar coneixements de diverses àrees i que requereix l'aplicació de competències com la tecnològica, la científica, l'artística, etc.
- Augmenten la motivació de l'alumnat, ja que les tasques tenen una finalitat, es basen en contextos reals o versemblants i es tenen en compte les seues opinions (aprenentatge significatiu).
- Fomenten el treball autònom, de manera que l'alumnat es fa responsable del seu propi aprenentatge.
- Donen importància al procés, no només al resultat, per això l'alumnat s'autoavalua i coavalua a través de rúbriques.
- Atorguen al professorat un rol menys rígid: acompanya, orienta, dona suport, suggereix, modera, pregunta, introdueix continguts...

9.2. Enfocament comunicatiu

Aprendre una llengua és aprendre a comunicar-se en eixa llengua, per això, en les classes de Valencià posarem el focus en l'ús. En aquest sentit, la reflexió gramatical i l'adquisició de lèxic nou no han de ser una finalitat, sinó el mitjà per a aconseguir l'objectiu esmentat: comunicar-se millor, en situacions més complexes i amb diversos graus de formalitat.

El material escollit no només treballa la comprensió lectora i l'expressió escrita, també té en compte la resta d'habilitats lingüístiques, això és, la comprensió i l'expressió oral. A més a més, no es limita a les produccions orals o escrites individuals, com ara exposicions o redaccions, sinó que inclou a bastament propostes d'interacció: intercanvi de missatges, diàlegs o debats.

9.3. Aprenentatge cooperatiu

L'aprenentatge cooperatiu és una metodologia que proposa treballar en equip per a assolir objectius comuns. Es basa en la composició de grups heterogenis –formats per membres de característiques diverses– que interactuen regularment, de manera que posen en pràctica destreses socials i adquireixen responsabilitats individuals i també de grup. Els principis de l'aprenentatge cooperatiu són:

- Interdependència positiva: u guanya si guanya la resta.
- Responsabilitat individual: ningú s'amaga.
- Igualtat de participació: tothom intervé.
- Interacció simultània: tot el grup es manté actiu durant tota l'activitat.

La introducció de l'aprenentatge cooperatiu a l'aula ve aparellada d'una sèrie d'avantatges respecte altres tipus d'organització de les tasques, com ara la necessitat d'exposar i escoltar diferents punts de vista, la suma de capacitats, la compartició de dades, la pràctica de l'empatia o l'organització. Quan l'alumnat treballa cooperativament, compara la informació que posseeix amb la que proporcionen les altres persones i modifica, així, el seu marc conceptual. Aquest procés de reflexió i reestructuració ajuda a donar sentit al món, i l'intercanvi d'idees condueix a un nivell de pensament més elevat, ja que obliga a treballar la capacitat de síntesi, a posicionar-se i a argumentar les opinions.

Com s'ha indicat més amunt, els beneficis de l'aprenentatge cooperatiu són múltiples i diversos pel que fa als continguts curriculars, però a més, l'ambient que es respira a l'aula pot millorar dràsticament, començant per l'augment de la cohesió del grup, que es produeix gràcies al treball de les habilitats socials en els equips i, com a conseqüència, entre tot l'alumnat. En definitiva, es crea una consciència de grup col·lectiva que afavoreix el coneixement, l'acceptació i la confiança mutus.

Els grups cooperatius

Per a aconseguir establir aquest mètode de treball de manera efectiva i fomentar la inclusió, formarem equips heterogenis. És a dir, ens assegurarem que els membres de cada grup tinguin característiques diverses quant a gènere, origen, nivell acadèmic, habilitats socials, etc.

El nombre ideal de membres per equip és quatre, perquè es tracta d'un nombre parell que facilita la participació de tots. Cada grup haurà d'estar format, si és possible, per quatre alumnes de nivells diferents: alt, mitjà-alt, mitjà-baix i baix. Per a garantir l'heterogeneïtat, podem registrar l'alumnat en una taula de doble entrada en funció del seu nivell acadèmic amb l'objectiu de fer un bon repartiment. Com que la realitat de l'aula mana, haurem de ser flexibles en els agrupaments, però mirant d'organitzar equips el més heterogenis possible.

Una altra dada útil per a formar els equips és esbrinar com són les interaccions entre l'alumnat.

Foment de la lectura, comprensió lectora i expressió oral i escrita

La lectura és una de les principals eines amb què comptem per a aprendre una llengua. Com assenyalava el currículum, cal fomentar l'hàbit lector des de totes les àrees de l'ESO. Cal crear en l'alumnat l'hàbit lector. Per aquest motiu, manllevat del camp de l'ensenyament de segones llengües, actualment s'ha de potenciar dos tipus de lectura diferents: la **lectura intensiva** i la **lectura extensiva**.

La lectura intensiva es treballa a l'aula, amb textos curts que ens permeten treballar les microhabilitats i els diversos tipus de comprensió. Al llibre de text, en cada unitat, hi ha una gran varietat de textos pertanyents a tipologies textuais diferents per a treballar la

comprensió i, al mateix temps, l'expressió oral. A més a més, es llegiran a classe periòdicament fragments de les lectures obligatòries i altres lectures amb la mateixa finalitat.

La lectura extensiva es durà a terme fora de l'aula, durant el curs els alumnes hauran de realitzar **tres** lectures preceptives. A més, podran realitzar lectures voluntàries triades de la selecció proposada pel Departament o pactades amb l'alumnat.

LECTURES prescriptives:

Aquest llistat es podrà ampliar durant el curs tot atenent les necessitats i motivacions de l'alumnat lector.

LECTURES CURS 2023 - 2024	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre
4t ESO PDC VALENCIÀ	<i>El triangle rosa</i> Silvestre Vilaplana Ed. Bromera	Recull de poemes	<i>Sense connexió</i> Jaume Monzó Ed. Sembra Llibres
4t ESO PDC CASTELLÀ	<i>Mentira</i> Care Santos Ed. Edevé	Selección de poemes	Textos teatrales

IES SEDAVÍ

**DEPARTAMENT DE
VALENCIÀ**

PROPOSTA PEDAGÒGICA

BATXILLERAT

2023/2024

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ

- 1.1. Justificació de la programació
- 1.2. Contextualització

2. OBJECTIUS

- 2.1. Objectius generals de l'etapa

3. COMPETÈNCIES

- 3.1. Competències clau
- 3.2. Competències específiques

4. SABERS BÀSICS I ESTRUCTURA DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES

- 4.1. Blocs de sabers

5. AVALUACIÓ

- 5.1. Criteris d'avaluació
- 5.2. Instruments d'avaluació
- 5.3. Criteris de qualificació

6. MESURES DE RESPOSTA A L'ATENCIÓ EDUCATIVA.

7. METODOLOGIA

8. FOMENT DE LA LECTURA

9. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS

1. INTRODUCCIÓ

1.1 Justificació de la programació.

Les disposicions oficials de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport de la Generalitat Valenciana plantegen un currículum per a l'àrea de llengües bàsicament comunicatiu. En tots els apartats, se'ns transmet la idea que no és la competència lingüística –el domini de la gramàtica i el lèxic d'una llengua– sinó la competència comunicativa –la capacitat d'usar-la amb eficàcia per a realitzar diferents funcions en situacions de comunicació diverses– allò que s'ha de desenvolupar en l'alumnat en el treball a l'aula.

També es posa èmfasi, en aquest currículum oficial, en el fet que els éssers humans, dins l'activitat social de les nostres societats altament alfabetitzades, ens comuniquem per mitjà de textos, textos adequats als nostres propòsits i a les característiques dels destinataris, amb una estructura idiosincràtica i uns elements de cohesió específics, i vehiculats mitjançant un registre lingüístic adient amb els elements que constitueixen la situació de comunicació.

Ha de ser el text, doncs, la unitat lingüística al voltant de la qual –i dels seus elements, la seua articulació i els seus contextos d'ús– giraran els dissenys instructius que vulguen respondre a les exigències dels currículums oficials i que intenten integrar-hi tots els continguts que, amb la consideració d'obligatoris, s'hi proposen.

Amb les àrees i les matèries del currículum es pretén que tot l'alumnat aconseguisca els objectius educatius i, consegüentment, també les competències clau i específiques. Tanmateix, no hi ha una relació unívoca entre l'ensenyament de determinades àrees o matèries i el desenvolupament de certes competències. Cadascuna de les àrees contribueix al desenvolupament de diferents competències i, alhora, cadascuna de les competències clau s'aconseguirà com a conseqüència del treball en les diverses àrees o matèries.

El treball en les àrees i les matèries del currículum per a contribuir al desenvolupament de les competències clau ha de complementar-se amb diverses mesures organitzatives. Aquestes en són unes quantes: les normes de règim intern del centre educatiu, les propostes pedagògiques, la distribució de grups, la participació de l'alumnat, l'organització i ús de la biblioteca i de les aules d'informàtica..., mesures aquestes que poden afavorir o dificultar el desenvolupament de competències. Així mateix, l'acció tutorial permanent pot contribuir a l'adquisició de competències relacionades amb la regulació dels aprenentatges, el desenvolupament emocional o les habilitats socials. Finalment, la planificació de les activitats complementàries i extraescolars pot reforçar el desenvolupament del conjunt de les competències generals.

L'objectiu d'una proposta pedagògica és planificar, ordenar i concretar el projecte educatiu per reduir la improvisació o l'arbitrarietat. La proposta pedagògica és el segon nivell de concreció curricular i, per tant, està lligada al primer nivell, i el Projecte Curricular de Centre. La proposta pedagògica ha de ser oberta, dinàmica i en contínua evolució respecte de les múltiples variables que intervenen en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

1.2 Contextualització.

El centre educatiu al qual va adreçada aquesta proposta pedagògica és l'IES Sedaví, a Sedaví, que reuneix les següents característiques:

- a) Situat en una població de la comarca Horta Sud, en un àmbit urbà (localitat propera a la ciutat de València).
- b) El centre compta amb 18 unitats d'ESO, i 4 de Batxillerat. El claustre del professorat està format per 60 membres, cinc dels quals formen el Departament de Valencià: Llengua i Literatura.
- c) És una zona valencianoparlant d'origen, si bé hi ha una gran quantitat d'alumnat castellanoparlant (fills d'immigrants d'altres zones de l'estat i immigrants d'altres estats comunitaris o extracomunitaris). El valencià és, doncs, llengua familiar o segona llengua coneguda per la major part dels alumnes. No es detecta rebuig cap a l'assignatura ni cap a la llengua sinó molt puntualment.
- d) En l'actualitat es duen a terme diferents programes d'atenció a la diversitat: PDC en 3rESO i PDC a 4t ESO.
- e) La llengua vehicular del centre és el valencià que es fomenta des del departament i des del PNL.
- f) Els membres del departament en el curs escolar 2023-2024 són:

NOM	CURS	HORES
Leo Abendaño	2n Batxillerat A i B	6h
Leo Abendaño	2n ESO D	3h
Leo Abendaño	Tutoria 2n ESO D	3h
Leo Abendaño	2n ESO Reforç	3h
Leo Abendaño	Caporalia departament	3h
Leo Abendaño	TOTAL	18h
Rosa Busó	1r BATX A i B	6h
Rosa Busó	Literatura Universal	4h
Rosa Busó	Pla lector	2h
Rosa Busó	2n ESO A	3h
Rosa Busó	2n Taller Arts escèniques	2h
Rosa Busó	Codocència	1h
Rosa Busó	TOTAL	18h
María Dolores López	1r ESO A	3h
María Dolores López	1r ESO B	3h
María Dolores López	3r ESO A	3h

María Dolores López	3r ESO B	3h
María Dolores López	3r ESO D	3h
María Dolores López	4t ESO C	3h
María Dolores López	TOTAL	18h
Carmen Herrero	1r ESO C	3h
Carmen Herrero	1r ESO D	3h
Carmen Herrero	2n ESO B	3h
Carmen Herrero	2n ESO C	3h
Carmen Herrero	4t ESO A	3h
Carmen Herrero	4t ESO B	3h
Carmen Herrero	TOTAL	18h
Víctor Sellés	3r ESO C	3h
Víctor Sellés	3r ESO E	3h
Víctor Sellés	4t PDC	9h
Víctor Sellés	Reforç	3h
	TOTAL	18h

2. OBJECTIUS

2.1 Objectius generals d'etapa

El Batxillerat contribuirà a desenvolupar en els alumnes i alumnes les capacitats que els permetin:

- a) Exercir la ciutadania democràtica, des d'una perspectiva global, i adquirir una consciència cívica responsable, inspirada pels valors de la Constitució Espanyola, així com pels drets humans, que fomenti la coresponsabilitat en la construcció d'una societat justa i equitativa.
- b) Consolidar una maduresa personal, afectiu-sexual i social que els permeti actuar de manera respectuosa, responsable i autònoma i desenvolupar el seu esperit crític. Preveure, detectar i resoldre pacíficament els conflictes personals, familiars i socials, així com les possibles situacions de violència.
- c) Fomentar la igualtat efectiva de drets i oportunitats de dones i homes, analitzar i valorar críticament les desigualtats existents, així com el reconeixement i ensenyament del paper de les dones en la història i impulsar la igualtat real i la no discriminació per raó de naixement, sexe, origen racial o ètnic, discapacitat, edat, malaltia, religió o creences, orientació sexual o identitat de gènere o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
- d) Afermar els hàbits de lectura, estudi i disciplina, com a condicions necessàries per a l'eficacç aprofitament de l'aprenentatge, i com a mitjà de desenvolupament personal.
- e) Dominar, tant en la seva expressió oral com escrita, la llengua castellana i, en el seu cas, la llengua cooficial de la seva comunitat autònoma.

- f) Expressar-se amb fluïdesa i correcció en una o més llengües estrangeres.
- g) Utilitzar amb solvència i responsabilitat les tecnologies de la informació i la comunicació.
- h) Conèixer i valorar críticament les realitats del món contemporani, els seus antecedents històrics i els principals factors de la seva evolució. Participar de manera solidària en el desenvolupament i millora del seu entorn social.
- i) Accedir als coneixements científics i tecnològics fonamentals i dominar les habilitats bàsiques pròpies de la modalitat triada.
- j) Comprendre els elements i procediments fonamentals de la recerca i dels mètodes científics. Conèixer i valorar de manera crítica la contribució de la ciència i la tecnologia en el canvi de les condicions de vida, així com afermar la sensibilitat i el respecte cap al medi ambient.
- k) Afermar l'esperit emprenedor amb actituds de creativitat, flexibilitat, iniciativa, treball en equip, confiança en un mateix i sentit crític.
- l) Desenvolupar la sensibilitat artística i literària, així com el criteri estètic, com a fonts de formació i enriquiment cultural.
- m) Utilitzar l'educació física i l'esport per a afavorir el desenvolupament personal i social. Afermar els hàbits d'activitats físicoesportives per a afavorir el benestar físic i mental, així com a mitjà de desenvolupament personal i social.
- n) Afermar actituds de respecte i prevenció en l'àmbit de la mobilitat segura i saludable.
- o) Fomentar una actitud responsable i compromesa en la lluita contra el canvi climàtic i en la defensa del desenvolupament sostenible.

3. COMPETÈNCIES

3.1 Competències clau

El treball basat en les competències clau busca la posada en pràctica dels continguts teòrics que conformen els currículums educatius, per tal que aquests siguin útils en la vida adulta de l'alumnat.

Competència en comunicació lingüística (CCL)

La competència comunicativa comporta mobilitzar, de manera conscient, el conjunt de sabers, destreses i actituds que permeten identificar, expressar, crear, comprendre i interpretar sentiments, fets, opinions, pensaments i conceptes de manera oral i escrita en suports visuals, sonors i multimodals en contextos diversos i amb finalitats diferents. Això implica l'habilitat de comunicar-se eficaçment amb altres persones de manera respectuosa, ètica, adequada i creativa.

El desenvolupament de la competència en comunicació lingüística constitueix la base de l'aprenentatge posterior i la interacció lingüística successiva. En funció del context, la

competència en comunicació lingüística pot adquirir-se en la llengua materna, la llengua d'escolarització o la llengua oficial d'un país o regió.

Competència plurilingüe (CP)

La competència plurilingüe implica utilitzar diferents llengües de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Aquesta competència implica reconèixer i respectar els perfils lingüístics individuals i aprofitar les experiències pròpies per a desenvolupar estratègies que permeten mediar i fer transferències entre llengües, incloses les clàssiques, i, si escau, mantindre i adquirir destreses en la llengua o llengües maternes, així com en les llengües oficials. Integra, així mateix, dimensions històriques i interculturals orientades a conèixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat per a fomentar la convivència democràtica.

Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM)

La competència en matemàtiques, ciència, tecnologia i enginyeria (competència STEM per les seues sigles en anglés) implica la comprensió del món utilitzant el mètode científic, el pensament i la representació matemàtics, la tecnologia i els mètodes de l'enginyeria per a transformar l'entorn de manera compromesa, responsable i sostenible.

La competència matemàtica és l'habilitat de desenvolupar i aplicar la perspectiva i el raonament matemàtics amb la finalitat de resoldre diversos problemes en situacions quotidianes.

La competència en ciència al·ludeix a l'habilitat i la voluntat de comprendre i explicar el món natural utilitzant un conjunt de coneixements i metodologia, incloses l'observació i l'experimentació, amb la finalitat de plantejar preguntes i extraure conclusions basades en proves.

Per competències en matèria de tecnologia i enginyeria s'entén l'aplicació d'aquests coneixements i metodologia per a respondre al que es percep com a necessitats o desitjos humans.

Competència digital (CD)

La competència digital implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge, en el treball i per a la participació en la societat, així com la interacció amb aquestes tecnologies. Inclou l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col·laboració, l'alfabetització mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclòs el benestar digital) i les competències relacionades amb la ciutadania digital, la privacitat, la propietat intel·lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític.

Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)

La competència personal, social i d'aprendre a aprendre és l'habilitat de reflexionar sobre un mateix, gestionar el temps i la informació eficaçment, col·laborar amb uns altres de forma constructiva, mantindre la resiliència i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida. Inclou

l'habilitat de fer front a la incertesa i la complexitat, l'adaptació al canvi, aprendre a aprendre, contribuir al propi benestar físic i emocional, conservar la salut física i mental, i ser capaç de portar una vida saludable i orientada al futur, expressar empatia i gestionar els conflictes en un context integrador i de suport.

Competència ciutadana (CC)

La competència ciutadana és l'habilitat d'actuar com a ciutadans responsables i participar plenament en la vida social i cívica, basant-se en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'assoliment d'una ciutadania mundial. Inclou l'alfabetització cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica fundada en el respecte als drets humans, la reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps, i el desenvolupament d'un estil de vida d'acord amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) plantejats en l'Agenda 2030.

Competència emprenedora (CE)

La competència emprenedora, de creativitat i iniciativa implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a uns altres. Aporta estratègies que permeten entrenar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; despertar la disposició a aprendre, a arriscar, a afrontar la incertesa, prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia, habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i la gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i financer.

Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)

La competència en consciència i expressió culturals implica comprendre i respectar la forma en què les idees i el significat s'expressen de forma creativa i es comuniquen en les diferents cultures, així com a través d'una sèrie d'arts i altres manifestacions culturals. Implica esforçar-se per comprendre, desenvolupar i expressar les idees pròpies i un sentit de pertinença a la societat o d'exercir una funció en aquesta en diferents formes i contextos, així com l'enriquiment de la identitat a través del diàleg intercultural.

3.2. Competències específiques

La matèria **Valencià: llengua i literatura** ajudarà a adquirir les competències clau per mitjà del desenvolupament de les competències específiques següents:

- **Competència específica 1. Multilingüisme i interculturalitat**
 Analitzar i explicar la diversitat lingüística i els fenòmens de contacte de llengües del món a partir del coneixement de la realitat plurilingüe i intercultural de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i d'Europa i de la riquesa dialectal de les dues llengües oficials.
- **Competència específica 2. Comunicació ètica**
 Comunicar-se oralment i per escrit i participar en intercanvis comunicatius amb empatia i respecte cap als participants, detectant usos no ètics del llenguatge, i fent servir les dues llengües oficials de manera no discriminatòria ni ofensiva, per a resoldre conflictes i facilitar el treball cooperatiu, en els àmbits personal, social, acadèmic i professional.
- **Competència específica 3. Comprensió oral i multimodal**
 Comprendre, interpretar i valorar textos orals i multimodals, amb especial atenció als textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, aplicant estratègies variades de comprensió oral, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat.
- **Competència específica 4. Comprensió escrita i multimodal**
 Comprendre, interpretar i valorar textos escrits i multimodals, amb especial atenció als textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, aplicant estratègies variades de comprensió oral, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat.
- **Competència específica 5. Expressió oral**
 Produir textos orals i multimodals, amb atenció preferent a textos de caràcter acadèmic, utilitzant el llenguatge verbal i no verbal amb rigor, fluïdesa, coherència, cohesió i adequació emprant estratègies variades de planificació, producció, assaig i revisió.
- **Competència específica 6. Expressió escrita i multimodal**
 Produir textos escrits i multimodals, amb especial atenció als gèneres acadèmics, coherents, cohesionats, adequats i correctes emprant estratègies variades de planificació, textualització, revisió i edició.
- **Competència específica 7. Interacció oral, escrita i multimodal**
 Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, mitjançant textos complexos de tots els àmbits, especialment acadèmics i dels mitjans de comunicació, seleccionant i contrastant la fiabilitat d'aquests, fent servir un punt de vista crític i personal amb un llenguatge no discriminatori i respectuós.
- **Competència específica 8. Mediació oral, escrita i multimodal**
 Mediar entre interlocutors, en distintes llengües o varietats, o entre les modalitats i registres d'una mateixa llengua, fent ús d'estratègies i coneixements eficaços orientats a explicar conceptes i opinions o a simplificar missatges.
- **Competència específica 9. Gestió de la informació**
 Cercar, seleccionar, reelaborar i comunicar informació procedent de diferents fonts de manera pertinent, creativa i ètica, utilitzant diferents codis i canals, en els àmbits personal, social, acadèmic i professional.
- **Competència específica 10. Lectura autònoma**
 Seleccionar i llegir de manera autònoma i crítica obres rellevants de la literatura contemporània, o de diferents camps del saber, com a font de plaer i de coneixement,

compartint l'experiència lectora, i configurant un itinerari lector a partir de la selecció autònoma de lectures.

- **Competència específica 11. Competència literària**

Llegir, interpretar i valorar críticament obres literàries d'autores i d'autors en llengua catalana i castellana, analitzar-les dins del seu context sociohistòric, vincular-les a diverses disciplines artístiques i culturals i crear textos amb finalitat literària.

- **Competència específica 12. Reflexió i consciència lingüístiques**

Reflexionar sobre les formes lingüístiques i els usos discursius, de dues o més llengües, per a comunicar-se oralment i per escrit, d'una manera ètica i eficaç, en contextos personals, socials, acadèmics i professionals.

4. SABERS BÀSICS

4.1 Blocs de sabers

Els sabers bàsics combinen els coneixements (saber), les destreses (saber fer) i les actituds (saber ser) necessaris per a l'adquisició de les Competències específiques de l'àrea:

NOTA SOBRE LA NOMENCLATURA DELS SABERS BÀSICS. En aquesta programació s'han afegit números i lletres (1.a, 2.c...) en els subepígrafs per a identificar clarament els sabers bàsics que es tracten en cada secció; tot i que en el DECRET 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de batxillerat [2022/7578], aquests subepígrafs no figuren numerats.

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CURS	
			1r curs	2n curs
BLOC 1. LLENGUA I ÚS	1. Les llengües i els parlants.	a. Situació actual de les llengües en el món. Desenvolupament sociohistòric i situació actual de les llengües d'Espanya.		
		b. Varietats geogràfiques de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana.		
		c. Sociolectes i registres. Caracterització lingüística i d'ús. L'estàndard.		
		d. Prejudicis i estereotips lingüístics. Actituds lingüístiques i assertivitat.		
		e. Fenòmens de contacte de llengües: bilingüisme, plurilingüisme. Diglòssia. Drets lingüístics. Normalització lingüística. Sostenibilitat lingüística.		

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CURS	
			1r curs	2n curs
BLOC 2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES.	1. Sabers comuns	a. Estratègies de control metacognitiu de la competència plurilingüe (habilitats cognitives i lingüístiques)		
		b. Estratègies per a adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació; gèneres discursius de l'àmbit social i educatiu.		
		c. Estratègies de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.		
	2. Alfabetització informacional.	a. Mitjans de comunicació en paper i digitals. Les xarxes socials.		
		b. Riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa.		
		c. Biaixos mediàtics. Notícies falses i desinformació. La postveritat o mentida emotiva. Pescaclics.		
		d. Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals. Etiqueta digital. Identitat digital personal.		
		e. Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.		
		f. Fonts d'informació tipus acadèmic.		
		g. Fonts documentals de l'entorn: biblioteques i arxius locals i comarcals.		
		h. Eines digitals per a la gestió de continguts, el treball col·laboratiu i la		

		comunicació. Tipus cercadors i el seu funcionament: índexs o directoris, motors de cerca, multicercadors.		
	3. Reflexió sobre la llengua.	a. L'expressió de la subjectivitat i objectivitat en textos.		
		b. Adequació del registre a la situació de comunicació.		
		c. Cohesió: connectors, marcadors discursius i altres procediments lèxic semàntics i gramaticals.		
		d. Correcció lingüística i revisió ortotipogràfica i gramatical dels textos.		
		e. Ús de fonts terminològiques, manuals de consulta i correctors, en suport analògic o digital.		
		f. Formes gramaticals i funcions sintàctiques.		
	4. Comunicació i interacció oral.	G1. Comprensió oral		
		a. Estratègies de comprensió oral: sentit global del text i relació entre les seues parts, selecció i retenció de la informació rellevant.		
		b. Valoració de la forma i contingut del text.		
		G2. Expressió oral		
		a. Planificació, assaig, producció i revisió de textos orals i multimodals.		
		b. Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal.		
c. Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.				
G3. Interacció oral				

		a. Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter formal i informal. Prendre i cedir la paraula.		
		b. Estratègies de cortesia lingüística i cooperació conversacional.		

	5. Comprensió escrita.	a. Estratègies de lectura profunda o interpretativa i crítica de textos literaris i no literaris en entorns digitals i analògics.		
		b. Valoració de la forma i contingut del text.		
	6. Expressió escrita i multimodal	a. Estratègies del procés d'expressió escrita i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció/edició.		

BLOC	BLOCS DE CONTINGUT	SABERS BÀSICS	CURS	
			1r curs	2n curs
BLOC 3. LECTURA I LITERATURA	1. Lectura autònoma.	a. Selecció d'obres rellevants, incloent l'assaig general i literari i les formes actuals de producció i consum cultural amb l'ajuda de recomanacions especialitzades.		
		b. Funcionament de circuits literaris i lectors en contextos presencials i virtuals. Utilització autònoma de tota mena de biblioteques.		
		c. Gustos lectors personals: guia i fonaments. Diversificació del corpus llegit, atesos els circuits comercials del llibre i fent la distinció entre literatura canònica i de consum, clàssics i grans vendes.		

	d. Experiència personal, lectora i cultural i vincles entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat i altres manifestacions literàries o artístiques.		
	e. Recomanació de lectures en suports variats i atenent aspectes temàtics, formals i intertextuals.		

2. Lectura guiada de textos literaris.	a. Lectura guiada d'obres rellevants de la literatura, des de l'edat mitjana fins al segle XIX.		
	b. Lectura guiada d'obres rellevants de la literatura des del segle XIX fins a l'actualitat.		
	c. Els gèneres, tòpics i itineraris temàtics de les obres literàries i les característiques que presenten.		
	d. Informació biogràfica de les autores i els autors de la tradició literària, vinculada a les obres i al context.		
	e. Estratègies d'interpretació de les obres literàries des del context sociohistòric i cultural en què estan inscrites.		
	f. Elements interns i externs de les obres, l'anàlisi i relació amb el sentit.		
	g. Relació de les obres amb altres disciplines artístiques, a partir de temes tòpics, i llenguatges.		
	h. Planificació i producció de textos literaris amb intenció literària, amb les estructures i components d'aquest tipus de textos amb models de referència.		
	i. Interpretació argumentada dels valors culturals, estètics i de gènere de textos i		

	obres. Lectura amb perspectiva de gènere.		
	j. Manifestacions artístiques que representen continguts o recreacions d'obres literàries.		
	k. Lectura expressiva, dramatització i recitat de textos literaris.		
	l. Temes, gèneres i subgèneres, metallenguatge específic, estructura i estil, en la comunicació de l'experiència lectora.		

5. AVALUACIÓ

L'avaluació es pot definir com l'anàlisi del procés d'ensenyament-aprenentatge que permet verificar la coherència i el grau d'eficàcia amb què s'han de concretar cadascun dels passos de l'esmentat procés i ajustar l'ajut pedagògic a les característiques individuals de l'alumnat. El primer referent que cal tenir en compte en el procés avaluatiu són els criteris d'avaluació marcats en el currículum.

5.1 Criteris d'avaluació

Per a l'avaluació ens basem en l'aplicació de la normativa establerta en el Decret 108/2022, de 29 de 5 d'agost, del Consell que estableix la regulació i el currículum de batxillerat.

Competència específica 1. Multilingüisme i intercultural

- 1.1. Analitzar i categoritzar la diversitat lingüística d'Espanya i del món, i de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, usant nocions de sociolingüística.
- 1.2. Valorar la importància del coneixement i ús del valencià com a llengua pròpia del territori i fer-ne un ús efectiu en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social i educatiu.
- 1.3. Mostrar interès i respecte per les varietats lingüístiques, contrastant les seues característiques principals en diferents contextos d'ús i identificant expressions d'ús habitual i menys habitual.
- 1.4. Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'observació de la diversitat lingüística de l'entorn, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa intercultural, plurilingüe i de diversitat dialectal.

Competència específica 2. Comunicació ètica

- 2.1 Identificar i rebutjar, de manera autònoma i reflexiva, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.
- 2.2 Fer servir un llenguatge discriminatori, no manipulatiu, veraç, honest, no agressiu i ètic en els diferents processos de producció discursiva, d'interacció i de mediació, en els àmbits personal, educatiu, social i professional.
- 2.3 Fer servir estratègies per a la gestió dialogada de conflictes i l'organització de tasques cooperatives en els àmbits personal, educatiu, social i professional.

Competència específica 3. Comprensió oral

- 3.1. Escoltar, interpretar i valorar, de manera pautada, textos orals i multimodals complexos de diferents àmbits, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant la seua qualitat, la seua fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat.
- 3.2. Aplicar estratègies variades per anar a interpretar el sentit global, l'estructura i la informació rellevant de textos orals i multimodals complexos analitzant la interacció entre els diferents codis.
- 3.3. Extreure i interpretar informació dels textos orals i multimodals complexos, dels elements no verbals i prosòdics, identificar incongruències entre text i elements no verbals, valorar de manera crítica i raonada els continguts, el propòsit del text i la intenció de l'emissor.

Competència específica 4. Comprensió escrita i multimodal

4.1. Llegir, interpretar i valorar, de manera pautada, textos escrits i multimodals complexos, amb atenció preferent a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, avaluant la seua qualitat, fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat.

4.2. Aplicar estratègies en textos complexos per identificar el sentit global i la informació rellevant, l'estructura i la intenció de l'emissor, realitzant les inferències oportunes i amb diferents propòsits de lectura.

4.3. Valorar, de manera guiada, la forma i el contingut dels textos, la intenció de l'emissor i l'eficàcia dels procediments comunicatius usats.

Competència específica 5. Expressió oral

5.1. Produir discursos orals formals, de manera pautada, en diferents suports amb rigor, coherència, cohesió i adequació atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius.

5.2. Planificar, assajar i avaluar, amb guia docent, discursos orals formals sobre temes d'interès científic i cultural i de rellevància acadèmica i social assegurant la seua adequació a la situació comunicativa.

5.3. Utilitzar durant el seu discurs oral, de manera eficaç, els elements prosòdics, recursos verbals i no verbals per captar i mantenir l'atenció del receptor.

5.4. Realitzar produccions orals formals, estructurades i recolzades pels recursos audiovisuals pertinents, amb fluïdesa i utilitzant un llenguatge ric, no discriminatori i terminologia pròpia del tema.

Competència específica 6. Expressió escrita i multimodal

6.1. Produir, de manera pautada, textos acadèmics escrits i multimodals que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció sobre temes curriculars o d'interès social i cultural.

6.2. Utilitzar coneixements i estratègies, de forma puntualment guiada, per enriquir els textos, atenent aspectes discursius, lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica, incloent-hi la terminologia específica corresponent, i correcció ortogràfica i gramatical.

6.3. Planificar, textualitzar, revisar i editar de manera recursiva durant el procés d'escriptura, utilitzant estratègies i recursos de consulta.

Competència específica 7. Interacció oral, escrita i multimodal

7.1. Interactuar oralment, de manera fluïda i mitjançant diversos suports, en contextos de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, fent servir, amb correcció, un llenguatge ric, no discriminatori i respectuós.

7.2. Implicar-se activament amb actitud dialogant i d'escolta activa, amb un discurs ben fonamentat.

7.3. Interactuar en textos escrits i multimodals de contextos de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, fent-ho amb coherència, cohesió, adequació i correcció.

7.4. Demostrar empatia i respecte per les necessitats, idees i motivacions d'altres interlocutors, afegint argumentacions amb capacitat crítica.

Competència específica 8. Mediació oral, escrita i multimodal

8.1. Mediar en situacions quotidianes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic comprenent els diferents punt de vista, resumint la informació essencial, i suggerint possibles vies d'actuació per a resoldre la situació.

8.2. Interpretar, parafrasejar, resumir o traduir textos, conceptes i situacions no complexes, combinant el repertori lingüístic propi (L2-L2, L2-L1, L1-L2), amb iniciativa i creativitat.

8.3. Transmetre oralment la idea, els punts principals de situacions comunicatives senzilles relatives a temes d'interés general, personal o d'actualitat, amb estructura clara i en una varietat estàndard.

8.4. Transmetre per escrit la idea, els punts principals de situacions comunicatives senzilles relatives a temes d'interés general, personal o d'actualitat amb estructura clara i en una varietat estàndard.

8.5. Seleccionar i utilitzar estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua amb la finalitat que faciliten la comprensió, expressió oral i escrita de situacions comunicatives en les diferents llengües (L2-L2, L2-L1 i L1-L2), fent-ho amb recursos i suports analògics i/o digitals.

Competència específica 9. Gestió de la informació

9.1. Localitzar, seleccionar, interpretar i contrastar críticament informació procedent de diferents fonts avaluant-ne la fiabilitat i detectant-ne la intenció comunicativa i els possibles biaixos mediàtics o informacionals.

9.2. Reelaborar de manera pertinent, creativa i ètica, la informació prèviament localitzada en diferents fonts, seleccionada, interpretada i contrastada; connectar-la amb experiències i coneixements previs; i organitzar-la amb adequació, coherència i cohesió.

9.3. Comunicar la informació prèviament localitzada, seleccionada, interpretada, contrastada i reelaborada, de manera argumentada, ètica i creativa, usant diferents codis i adaptant el canal (oral, escrit o multimodal) al context.

Competència específica 10. Lectura autònoma

10.1. Llegir obres i textos de temàtiques, gèneres i funcions diferents i en formats multimodals, analògics i digitals tot seleccionant amb autonomia i criteris propis aquells que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.

10.2. Deixar constància del propi itinerari lector i cultural amb justificació dels criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés i la interpretació dels contextos socioculturals literaris i les experiències lectores particulars acumulades.

10.3. Compartir, amb acompanyament docent, les experiències de lectura en suports diversos i utilitzant el metallenguatge literari adequat, tot relacionant les obres llegides amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural, i amb altres tipus d'experiències artístiques i culturals.

Competència específica 11. Literària

11.1. Llegir, analitzar i interpretar obres literàries, a través de l'anàlisi dels elements interns i externs, de la seua relació amb la significació i el context sociohistòric, fent ús d'un metallenguatge apropiat.

11.2. Expressar conclusions i valoracions crítiques sobre les obres des de l'Edat mitjana segle XIX, els seus components literaris, les característiques estilístiques i la relació contextual amb períodes estètics, a través de la recerca d'informació en fonts documentals fiables i diverses.

11.3. Produir textos amb intenció literària, en suports orals, escrits, multimodals, individualment i col·lectiva partint de la identificació dels gèneres i dels tòpics literaris, i prenent models d'autors i d'autores rellevants.

11.4. Crear, recrear i participar activament en actuacions d'intenció o contingut literari (recitals poètics, representacions teatrals, interpretació de textos musicats, exposicions artístiques, performances), partint de models que relacionen altres arts i fan valer el coneixement literari i el plaer cultural.

Competència específica 12. Reflexió i consciència lingüístiques

12.1. Reflexionar de manera guiada, i utilitzant el metallenguatge adequat, sobre les formes lingüístiques presents en discursos orals, escrits i multimodals en contextos personals, socials, acadèmics i professionals, per comprendre'ls i per produir-los.

12.2. Reflexionar de manera guiada, i utilitzant el metallenguatge adequat, sobre els usos discursius presents en discursos orals, escrits i multimodals en contextos personals, socials, acadèmics i professionals, per comprendre'ls i per produir-los.

12.3 Formular generalitzacions i hipòtesis, de manera guiada, sobre aspectes del funcionament integrat de diverses llengües per al control de la competència plurilingüe, a partir de la manipulació, la comparació i la transformació d'enunciats fent servir diversos recursos de suport.

5.2 Instruments d'avaluació

En el model que presentem, és fonamental tindre en compte el progrés de cada alumne i alumna. L'avaluació valorarà les habilitats socials i les competències clau desenvolupades per l'estudiant durant el curs, i tindrà en compte, entre altres aspectes, les característiques de l'alumne o alumna (nivell acadèmic inicial, habilitats digitals prèvies, competència lingüística de partida...), els recursos de què disposa (econòmics, accés a la tecnologia...) o el tipus de continguts que s'han de treballar.

Proves objectives		Procés de treball		Actituds i interès	
Individual	En grup	Individual	En grup	Individual	En grup
Produccions orals i escrites	Produccions orals i escrites	Activitats individuals	Activitats en parella	Observació directa	Observació directa
Autoavaluació	Treballs de classe	Activitats digitals	Activitats en grup	Rúbriques d'autoavaluació individuals	Rúbriques d'autoavaluació del grup
Exàmens		Quadern de classe			
		Lectures			

5.3 Criteris de qualificació

D'acord amb la legislació vigent, cal establir una nota numèrica de l'1 al 10. Aquest resultat s'acompanyarà d'una valoració qualitativa per a cada alumne que expresse aquells aspectes positius del procés d'aprenentatge que cal destacar i les barreres o dificultats que cal superar.

6. MESURES DE RESPOSTA A L'ATENCIÓ EDUCATIVA (INCLUSIÓ) ALUMNAT PENDENT I REPETIDOR

L'alumne/a amb l'assignatura pendent té un informe individualitzat on s'especifiquen els sabers bàsics assolits o no assolits al llarg del curs acadèmic. Es treballarà la pendent durant tot el curs a l'aula i alguna tasca es realitzarà a casa. El professorat confeccionarà un dossier que l'alumne/a ha de fer, obligatòriament, per tal de superar l'assignatura pendent. Es valorarà el treball diari dins l'aula, les tasques encomanades a casa i l'interés per part de l'alumne/a. A més a més, es tindrà en compte l'evolució de la matèria en el curs actual que pot afavorir la nota de la pendent. Es realitzarà una prova al mes de maig. Si es dona el cas s'analitzarà al departament.

ALUMNAT REPETIDOR

- Adaptació de les lectures prescriptives quan es considere convenient.
- Proposta de lectures i activitats voluntàries segons interessos i necessitats.
- Seguiment especial (control del treball i dels progressos).
- Document Repetidors/es.

Tant l'alumnat repetidor com el que té la matèria pendent tenen un seguiment per part del professorat del departament amb un informe de treball individualitzat.

7. METODOLOGIA

Des del punt de vista metodològic, la regulació vigent de l'ensenyament en aquesta etapa continua proposant **l'enfocament comunicatiu** com a plantejament didàctic bàsic per a l'aprenentatge i l'avaluació. El fet de desenvolupar la competència comunicativa suposa adquirir coneixements a través de **la pràctica i la participació actives en àmbits socials** que, com a tals, es poden desenvolupar tant en el context educatiu formal, a través del currículum, com en els contextos educatius no formals i informals. En aquest sentit, s'han de dissenyar tasques o situacions d'aprenentatge que possibiliten, imiten o reproduïsquen de la manera més fidel possible situacions reals d'interacció, comprensió i expressió oral i escrita, per tal que els estudiants puguin aplicar els coneixements apresos.

Fet i fet, **l'aprenentatge dialògic** entén que les persones aprenem a partir de les interaccions amb unes altres persones, és a dir, que construïm el coneixement, en primer lloc, des d'un pla intersubjectiu, des d'un àmbit social, i, progressivament, l'interioritzem amb un coneixement propi, intrasubjectiu. Per mitjà del diàleg, transformem les relacions, el nostre entorn i el nostre propi coneixement. Per tant, sota aquesta concepció de l'aprenentatge,

l'alumnat, per a aprendre, necessita **situacions d'interacció**. Ara bé, s'establirà un aprenentatge dialògic en la mesura que s'augmente al màxim l'aprenentatge instrumental, s'afavorisca la creació de sentit personal i social, es **promoguen situacions d'aprenentatge impregnades de principis solidaris** i en les quals la **igualtat** i la **diferència** siguin valors compatibles i mútuament enriquidors, tant instrumentalment com en nivells de cohesió social.

A més, s'ha de tendir a un **aprenentatge situat**, que emfatitza la dimensió social dels processos d'adquisició de les competències, un aprenentatge vinculat a un determinat context cultural, social i de relacions, i a unes determinades tasques que les persones hauran de resoldre i que els permetran adquirir la competència necessària.

Així mateix, els mètodes actius poden recolzar-se en estructures **d'aprenentatge cooperatiu**, que asseguren la interacció entre iguals i amb altres membres de la comunitat educativa i l'entorn, de manera que, a través de la resolució conjunta de les tasques, els membres del grup desenvolupen noves habilitats i estratègies que puguen aplicar a situacions semblants en contextos formals i no formals.

Finalment, l'aprenentatge competencial, per la seua mateixa naturalesa, invita a aquesta **integració metodològica** que es recolza en les relacions dels diferents mètodes actius amb diverses maneres d'ensenyar continguts i processos, que són substancialment diferents, i que s'ensenyen vinculats als coneixements de les distintes àrees. Es poden mencionar ací distints models o enfocaments metodològics (conductuals, constructivistes, socials o personals) o simplement mencionar exemples dels diversos enfocaments (anàlisi de tasques, simulació i/o joc de rols, estudi de casos, investigació en l'entorn, estímulo de la creativitat, models personals per a l'augment de l'autoestima, etc.) o seqüències didàctiques que es podrien utilitzar per a la programació de les unitats didàctiques (aprenentatge basat en projectes, aprenentatge basat en problemes, aprenentatge servici, etc.).

En conclusió, l'assignatura de *Valencià: Llengua i Literatura* s'articula entorn d'una sèrie d'habilitats comunicatives, coneixements cognitivolingüístics, aptituds i actituds, que permeten a l'alumnat, d'una banda, seguir amb la seua formació acadèmica i al llarg de la vida i, d'una altra, adaptar-se als reptes que planteja la societat del coneixement.

8. FOMENT DE LA LECTURA / PLA LECTOR

LECTURES prescriptives:

Aquest llistat es podrà ampliar durant el curs tot atenent les necessitats i motivacions de l'alumnat lector.

LECTURES CURS 2023 - 2024	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre
1r BATX	<i>El llibre de les bèsties</i> Ramon Llull Ed. Bromera	<i>Blandín de Cornualla</i> Anònim Ed. Bromera	<i>Per determinar</i>

2n BATX	La plaça del diamant Mercè Rodoreda. Ed. Bromera o Edicions 62.	Llibre de meravelles, Vicent Andrés Estellés. Editorial 3 i 4. Diccionari per a ociosos Joan Fuster. Editorial Educalia 62 o Bromera.	El verí del teatre Rodolf Sirera
----------------	--	---	--

9. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS.

Al llarg del curs es faran una sèrie d'activitats extraescolars i complementàries que triarem en funció de la relació amb els sabers bàsics del curs i de l'oferta al nostre abast. Aquesta proposta ha de ser del tot flexible, atès que depenem de programes externs al centre on desenvolupem la nostra tasca.

ACTIVITATS PROGRAMADES

NIVELL	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre
1r BATX		Teatre a Sagunt Alumnat literatura universal	
2n BATX		Diàleg entre l'autor i el lector jove	

- Participació en les activitats proposades pel centre per al Dia de la Dona, el Dia del Llibre i el Dia del Medi Ambient.

**PROGRAMACIÓ D'AULA
LITERATURA UNIVERSAL
1r BATXILLERAT
IES SEDAVÍ
CURS 2023-2024**

PROFESSORA: Rosa Busó.

JUSTIFICACIÓ I DESCRIPCIÓ.

El marc de referència d'aquesta programació és el DOGV Num. 9404 / 12.08.2022.

La matèria literatura universal continua el camí marcat per a l'educació literària en l'etapa anterior, al mateix temps que complementa el treball fet a Llengua catalana i literatura i a Llengua castellana i literatura de batxillerat. Constitueix un espai privilegiat per al desenvolupament de les dues modalitats de lectura literària plantejades al llarg de tota l'escolarització —la lectura guiada i la lectura autònoma— afavorint la confluència dels seus respectius corpus i les seves formes de gaudi. D'aquesta manera, adolescents i joves s'allunyen gradualment de la simple lectura identificativa i argumental d'obres pròximes al seu àmbit d'experiències, per accedir a obres complexes que reclamen habilitats d'interpretació més consolidades i que obren la seva mirada a altres marcs culturals.

La matèria permet apropiar-se d'un mapa de referències compartides —obres i autors del patrimoni universal; moviments estètics; gèneres i subgèneres; temes, tòpics, arquetips, símbols, etc. recurrents al llarg de la història—, al mateix temps que convida al qüestionament crític d'un cànon que ha deixat fora gran part de les obres escrites per dones o per autores i autors no occidentals. L'ampliació dels imaginaris contribueix sens dubte a la cohesió social, l'educació intercultural i la coeducació. La lectura compartida i autònoma de clàssics de la literatura universal, la deliberació argumentada al seu voltant, el desenvolupament de processos d'indagació o les activitats d'apropiació i recreació dels clàssics participen d'aquesta manera en el desenvolupament del conjunt de les competències clau.

En coherència amb tot l'anterior, són cinc les competències específiques que vertebreren el currículum de Literatura universal i que giren entorn dels eixos que a continuació s'expliciten. En primer lloc, el desenvolupament d'habilitats d'interpretació de clàssics de la literatura universal que tinguin en compte les relacions internes dels elements constructius de l'obra amb el seu sentit, així com la seva vinculació amb el context de producció i el seu lloc en la tradició literària. En aquest aspecte, l'escriptura de textos d'intenció literària afavoreix l'apropiació de les convencions dels diferents gèneres alhora que proporciona experiències creatives d'imitació o reinvençió. En segon lloc, el desenvolupament d'estratègies de lectura autònoma que aprofitin els mapes de referència i les formes de lectura propis de la lectura guiada. En tercer lloc, la lectura comparada d'obres de diferents èpoques, contextos, gèneres i llenguatges artístics que permetin constatar l'existència d'universals temàtics i vessants formals recurrents al llarg de la història i reconèixer semblances i diferències. En quart lloc, l'apropiació d'un marc de referències compartides i d'un mapa cultural que permeti contextualitzar les futures experiències literàries i artístiques a les quals l'alumnat vagi tenint

accés. Finalment, la participació en el debat cultural entorn del cànon literari i la necessitat d'incorporar altres obres i altres lectures que donin compte de la diversitat de mirades sobre el món i la importància de la literatura en la construcció d'imaginari.

Els criteris d'avaluació, d'enfocament competencial, atenen els coneixements, destreses i actituds relatius a la interpretació de textos literaris, la formulació de judicis de valor argumentats sobre les obres, l'escriptura de textos d'intenció literària i la conformació d'un mapa cultural que permeti la inscripció d'aquestes en el seu context social, històric, literari i cultural. Tot això reclama la diversificació d'instruments i eines d'avaluació al servei del diagnòstic i la millora de les habilitats vinculades a la recepció, producció i interacció oral i escrita, així com als processos de recerca i al desenvolupament del pensament crític. Atès que la trobada entre textos i lectors constitueix el nucli central de la matèria, els sabers s'organitzen entorn de dos blocs vinculats, respectivament, a la lectura guiada i a la lectura autònoma de clàssics de la literatura universal. El corpus és per tant coincident, si bé es desenvolupen estratègies diferenciades per a una modalitat i una altra de lectura. Quant a la selecció de textos, s'aposta per un corpus obert que creua l'eix temàtic amb el de gènere, convidant els docents a la configuració d'itineraris entorn d'una obra que serà objecte de lectura guiada i compartida a l'aula. Organitzada entorn de quatre fils temàtics —el jo, els altres, el món i la naturalesa, cadascun dels quals es vincula preferentment a un gènere o subgènere literari— la presentació no té pretensions ni de limitar ni d'esgotar les possibilitats de construcció d'itineraris: no constitueixen un catàleg de prescripcions juxtaposades. El seu objectiu és facilitar al professorat exemples per a la construcció d'itineraris de progrés adaptats a la diversitat i a les necessitats de l'alumnat.

No es pretén en cap cas, per tant, que al llarg del curs s'esgotin totes les possibilitats que la proposta suposa, sinó que cada docent seleccioni un nombre determinat d'obres i triï un focus que li permeti vincular-les a altres obres d'altres contextos culturals o motlles genèrics, per procedir posteriorment a la lectura comparada de les unes i les altres. Aquests han de permetre una aproximació a diferents moments, contextos de producció i recepció, conflictes, arquetips literaris, vessants formals, formes d'expressió, etc. i a la lectura comparada de textos clàssics i contemporanis, nacionals i estrangers, literaris i no literaris (historiogràfics, de crítica literària o d'altres codis artístics, inclosa la ficció audiovisual i digital contemporània).

Privilegiat l'enfocament temàtic no ha de suposar, en cap cas, prescindir de la contextualització històrica de les obres i de la reconstrucció de la seva gènesi artística i la seva petjada en el llegat posterior, ni relegar a segon pla els valors formals i específicament literaris dels textos. De fet, la proposta amalgama els grans temes de la literatura amb les diferents formes i gèneres en què s'han concretat en cada obra i moment històric. L'eix temàtic ofereix una base que permet travessar èpoques i contextos culturals, establir relacions entre avui i ahir i entre literatures diverses, i connectar amb qüestions que han preocupat la humanitat al llarg dels segles i sobre les quals encara, actualment, els adolescents i joves en volen saber més.

Per tot això, en cadascun dels blocs temàtics hi ha epígrafs que permeten traçar itineraris més concrets, en els quals l'obra triada anirà acompanyada d'un conjunt

de textos que permetin la seva inserció en el context històric i cultural de producció i la tradició literària anterior i posterior, així com l'accés a la història de les seves interpretacions i a l'horitzó actual de recepció, tant en el pla de les idees com de les formes artístiques.

Competències específiques.

1. Llegir, interpretar i valorar clàssics de la literatura universal atenent tant les relacions internes dels elements constitutius del gènere i les seves funcions en les obres com a les relacions externes de les obres amb el seu context de producció i la seva inscripció en la tradició cultural, per eixamplar les possibilitats de gaudi de la literatura i per estimular la creativitat literària i artística.

Aquesta competència té la funció de desenvolupar habilitats d'interpretació que permetin l'accés a obres rellevants del patrimoni literari universal. Aquestes habilitats permetran la verbalització d'un judici de valor fonamentat sobre les lectures, basat en la seva apreciació estètica, i ajudaran a construir un mapa cultural que conjugui els horitzons nacionals amb els europeus i universals, i les obres literàries amb altres manifestacions artístiques. Es tracta d'aconseguir un gaudi més conscient i elaborat de la lectura. Així mateix, s'ha de propiciar la creació de textos literaris amb consciència d'estil respectant o reinterpretant les convencions formals dels diversos gèneres.

No es pretén, no obstant això, escometre una història de la literatura de pretensions enciclopèdiques, sinó seleccionar un nombre reduït d'obres que seran objecte de lectura guiada i compartida a l'aula, i que aniran acompanyades d'un conjunt de textos que permetran tant la seva contextualització històrica i cultural, com la seva inscripció en la tradició literària, l'accés a la història de les seves interpretacions i el diàleg amb altres formes artístiques clàssiques i contemporànies. Cada itinerari combinarà, per tant, obres de diferents gèneres literaris, períodes històrics i contextos culturals en funció de l'eix triat com a fil conductor, i de les quals se seleccionaran fragments significatius. Es tracta d'acompanyar la lectura a l'aula d'algunes obres rellevants del patrimoni literari universal, seleccionades per la seva rellevància per mostrar elements de la construcció i funcionament de la literatura i de les relacions que estableixen amb altres textos i amb els valors ideològics i estètics del seu context de producció, així com per la seva capacitat d'il·luminar i explicar el nostre present.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL4, CC1, CCEC1, CCEC2, CCEC3.1, CCEC3.2 CCEC4.2.

2. Llegir de manera autònoma clàssics de la literatura universal com a font de plaer i coneixement i compartir experiències de lectura, per construir la pròpia identitat lectora i per gaudir de la dimensió social de la lectura.

Desenvolupar aquesta competència implica avançar en la consolidació de l'autonomia i la construcció de la pròpia identitat lectora, essencial per a la pervivència de l'hàbit lector més enllà de la vida escolar, dedicant un temps periòdic i constant a la lectura individual, i assegurant moments de reflexió i conversa que permetin establir relacions entre els textos llegits. La confluència del corpus propi de la modalitat de lectura guiada amb el de la modalitat de

lectura autònoma, constituït en tots dos casos pels clàssics de la literatura universal, propícia la provisió de mapes de referència que permetin la construcció d'itineraris de progrés. L'apropiació d'habilitats d'interpretació capaces de vèncer les resistències que plantegen les obres d'una certa complexitat afavoreix el desenvolupament de criteris de selecció, imprescindibles en la formació de lector literari autònom.

Aquesta competència contribueix a l'apropiació per part de l'alumnat d'un saber literari i cultural que permet establir relacions entre les lectures guiades i les autònomes, així com investigar sobre les obres llegides, mobilitzar la pròpia experiència lectora i cultural en la comprensió i interpretació dels textos i situar amb precisió els textos en el seu context de producció i en les formes culturals en les quals s'inscriuen. A més, afavoreix la reflexió autònoma sobre les funcions i els efectes de les diferents convencions a partir de les quals es construeixen les obres.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL2, CCL4, CD3, CPSAA1.2, CPSAA5, CCEC1, CCEC2, CCEC3.

3. Establir vincles entre obres de diferents èpoques, gèneres i llenguatges artístics, reconeixent semblances i diferències en funció dels seus respectius contextos de producció i de la interrelació entre literatura i societat, per constatar l'existència d'universals temàtics i vessants formals recurrents al llarg de la història de la cultura.

El coneixement dels imaginaris —tant dels seus elements simbòlics com dels vessants formals en què l'ésser humà ha xifrat i comunicat la seva experiència elaborant-la artísticament al llarg de la història— constitueix una altra de les competències específiques pròpies de la matèria. Privilegiar l'eix temàtic en la construcció d'itineraris i obrir-los a la lectura intertextual té un indubtable interès antropològic i cultural i una enorme rendibilitat didàctica: permet constatar l'existència de tòpics, temes i motius que han perviscut malgrat l'esdevenir històric i determinar el seu diferent tractament en diferents èpoques i contextos, així com contrastar què van representar les obres per a la seva comunitat contemporània de recepció i què representen per a un lector actual. Tot això ens ajuda a entendre'ns com a individus que senten i pensen en uns esquemes heretats, deutors d'un llegat cultural en el qual la literatura juga un paper determinant, i que ha anat descartant o consolidant formes i temes, fins al punt de depurar aquestes formes i aquests temes en uns motlles: els gèneres literaris. Es tracta d'entendre la literatura com a manera de dir que es distancia del llenguatge quotidià, però que absorbeix i conforma la nostra constitució psicològica i social. Som éssers incapaços de pensar-nos al marge d'un sistema de símbols i experiències comunes i, en aquest aspecte, la literatura desenvolupa una funció essencial.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL1, CCL2, CCL4, CD1, CPSAA5, CC1, CCEC1, CCEC2.

4. Consolidar un marc de referències compartides a partir del coneixement dels trets dels principals moviments estètics i algunes de les obres literàries més rellevants del patrimoni universal, per conformar un mapa cultural en el qual inscriure les experiències literàries i culturals personals.

La construcció d'imaginari, en el passat, confiada a la literatura, està basat avui dia sobre els productes de la ficció audiovisual. Amb això es reforcen els vincles generacionals, sovint efímers, mentre que s'afebleixen els vincles intergeneracionals, en absència de relats compartits. D'altra banda, la fragmentació i el vertigen propis de les formes de vida actual dificulten la mirada a les ones llargues de la història, l'art i la cultura, imprescindibles per traçar les relacions que estableixen unes obres i altres tant en el pla sincrònic com en el diacrònic. A l'escola correspon, per tant, una doble tasca: d'un costat, la transmissió d'un patrimoni cultural que considerem valuós, aquest conjunt de llibres sobre els quals, en determinat moment, descansa tota la cultura; d'un altre, la provisió d'uns mapes de referència, simples i rigorosos, àgils i precisos, on calgui inscriure les diferents experiències culturals a les quals cada persona tingui accés, més enllà fins i tot dels anys d'escolarització.

Per això, i encara que l'eix de selecció i organització dels textos no sigui el cronològic, l'ensenyament de la literatura no pot prescindir de la visió de conjunt de la història literària, ni ignorar l'especificitat formal del text literari, vinculada a les convencions artístiques del seu temps i l'evolució dels gèneres literaris. No obstant això, aquesta visió de conjunt no ha d'interpretar-se com un punt de partida del qual es desprenen, com a simples testimoniatsges o exemples, els textos literaris, sinó com un punt d'arribada. Serà la lectura dels textos —la interpretació dels quals requerirà d'elements contextuais variats (històrics, artístics, culturals)— cosa que afavorirà la construcció gradual i compartida d'un fris que permeti observar, en un gran pla general, els grans moviments estètics i els elements de continuïtat i ruptura entre ells, així com el lloc que hi ocupen les obres més rellevants del patrimoni literari universal.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL4, CD2, CD3, CC1, CCEC1, CCEC2, CCEC4.1, CCEC4.2.

5. Participar en la construcció d'un cànon literari universal que integri la perspectiva d'experiència de les dones a través de la lectura d'obres d'escriptores i que superi els marcs de la cultura occidental, per desenvolupar el pensament crític respecte a la construcció discursiva del món i els seus imaginaris.

La sensibilitat contemporània i els estudis literaris recents coincideixen a assenyalar clamoroses absències en la construcció del cànon d'una literatura pretesament universal. Absents les dones, absents també les veus no occidentals, es fa inexcusable una reconstrucció del cànon que incorpori les unes i les altres al mateix temps que investiga en les causes de la seva exclusió. Si la literatura és un agent determinant en la construcció dels imaginaris —la construcció social dels gèneres, la configuració d'un «nosaltres» enfront de «els altres», o el traçat de models sentimentals i amorosos—, l'educació literària ha d'incorporar habilitats de lectura, interpretació i reapropiació dels textos que desenvolupin una mirada distanciada i que afavoreixin la reflexió crítica sobre la construcció discursiva del món. Això permetrà reconèixer i descartar actituds inconscientment sexistes, etnocèntriques i racistes.

Amb aquesta finalitat, la selecció de les obres objecte de lectura compartida i acompanyada, així com els fragments que s'hi associïn, han d'incorporar mostres representatives d'un patrimoni autènticament universal, amb presència de dones

escriptores i obres no occidentals. El fil conductor d'algun d'aquests itineraris podria posar el focus precisament en aquests aspectes. La presentació d'un corpus de textos organitzats sobre el doble eix temàtic i de gènere pretén afavorir aquestes intencions.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL1, CCL2, CCL4, CPSAA3.1, CPSAA4, CC1, CCEC1, CCEC2.

Criteris d'avaluació.

Competència específica 1.

1.1. Explicar i argumentar la interpretació de les obres llegides a partir de l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra i de les relacions externes del text amb el seu context social i històric i amb la tradició literària, utilitzant un metallenguatge específic i incorporant judicis de valor vinculats a l'apreciació estètica de les obres.

1.2. Crear textos personals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en diferents suports i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en els quals s'emprin les convencions formals dels diversos gèneres i estils literaris.

Competència específica 2.

2.1. Elaborar una interpretació personal a partir de la lectura autònoma d'obres rellevants de la literatura universal, atenent aspectes temàtics, de gènere i subgènere, elements de l'estructura i l'estil, i valors ètics i estètics de les obres, i establint vincles argumentats amb altres obres i altres experiències artístiques i culturals.

2.2. Accedir de diverses formes a la cultura literària en el marc d'un itinerari lector personal que enriqueixi, de manera conscient i sistemàtica, la pròpia identitat lectora i compartir les pròpies experiències de lectura amb l'ajuda d'un metallenguatge específic

Competència específica 3

3.1. Comparar textos o fragments literaris entre si i amb altres manifestacions artístiques argumentant oralment o per escrit els elements de semblança i contrast, tant pel que fa a aspectes temàtics i de contingut, com a formals i expressius, atenent també els seus valors ètics i estètics.

3.2. Desenvolupar projectes d'investigació que es concretin en una exposició oral, un assaig o una presentació multimodal i que mostrin una implicació i resposta personal, al voltant d'una qüestió que estableixi vincles argumentats entre els clàssics de la literatura universal objecte de lectura guiada i altres textos i manifestacions artístiques d'ahir i d'avui, en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge, recursos expressius i valors ètics i estètics.

Competència específica 4.

4.1. Elaborar de manera individual o col·lectiva una exposició multimodal que situï els textos llegits en el seu horitzó històric i cultural, i que ofereixi una panoràmica de conjunt sobre moviments artístics i obres rellevants de la literatura universal.

Competència específica 5.

5.1. Realitzar un projecte d'investigació sobre autores de rellevància, obres literàries de contextos no occidentals o sobre qüestions temàtiques o formals que aportin una mirada diversa i crítica sobre la construcció d'imaginari que proposa la tradició literària.

5.2. Elaborar comentaris crítics de textos, orals o escrits, i participar en debats o taules rodones sobre les lectures on s'incorpori la perspectiva de gènere i es qüestionin la mirada etnocèntrica pròpia del cànon occidental, així com a qualsevol altre discurs predominant en la nostra societat que suposi opressió sobre qualsevol minoria.

Sabers bàsics

A. Construcció guiada i compartida de la interpretació d'alguns clàssics de la literatura universal inscrits en itineraris temàtics que estableixin relacions intertextuals entre obres i fragments de diferents gèneres, èpoques, contextos culturals i codis artístics, així com amb els seus respectius contextos de producció, d'acord amb les estratègies i eixos que s'assenyalen a continuació.

Bloc 1. Temes i formes de la literatura universal. Transversal a totes les CE.

1.1. El jo literari.

- Poesia lírica.
- Literatura testimonial i biogràfica: diaris, cartes, memòries, autobiografies, autoficció, etc.
- Narrativa existencial: personatges en crisi. Narrativa ficcional existencialista.

1.2. El teatre. Dialogar amb els altres.

- Gèneres teatrals (enfront de la llei o el destí: la tragèdia; enfront de les convencions socials: el drama; humor crític, humor complaent: la comèdia).
- Espectacles teatrals.

1.3. Imaginar el món, observar el món, actuar en el món. Mons imaginats i mons reals.

- Mons imaginats: mites i narrativa. Mitologies. Herois i heroïnes. Viatges imaginaris. Espais i criatures fantàstiques. Utopies, distopies, ciència-ficció.
- Mons observats: conte i novel·la. Bildungsroman o novel·la de formació. Viatges

imaginariis. Espais i criatures fantàstiques. Espais privats, espais públics: afectes íntims i llaços socials. Desigualtats, discriminació, violències. Guerra i revolució. Migracions i identitats culturals. Colonialisme i emancipació: feminisme i descolonització.

- Mons d'evasió: relat breu i novel·la de gènere. La literatura d'aventures i la novel·la policíaca. Literatura de terror.

- L'art com a compromís: l'assaig. La literatura d'idees.

- L'ésser humà, els animals i la naturalesa.

Bloc 2. Estratègies d'anàlisi, interpretació, recreació i valoració crítica per a la lectura compartida.

A. Estratègies i conceptes.

- Construcció compartida de la interpretació de les obres a través de discussions o converses literàries.

- Anàlisi dels elements constitutius del gènere literari i la seva relació amb el sentit de l'obra. Efectes en la recepció dels seus recursos expressius.

- Utilització de la informació social, històrica, cultural i artística necessària per interpretar les obres i comprendre el seu lloc en la tradició literària.

- Producció de vincles intertextuals entre obres i altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges. Elements de continuïtat i ruptura.

- Indagació entorn del funcionament de la literatura com a artefacte ideològic determinant en la construcció dels imaginariis socials, posant l'accent principalment en la perspectiva de gènere.

- Expressió argumentada de la interpretació dels textos, integrant els diferents aspectes analitzats i atenent els seus valors culturals, ètics i estètics.

- Lectura expressiva, dramatització i recitació dels textos atesos els processos de comprensió i d'oralització implicats.

- Creació de textos d'intenció literària a partir de les obres llegides.

B. Lectura autònoma d'obres rellevants del patrimoni universal desenvolupant les següents estratègies:

- Selecció de les obres de manera autònoma i amb l'ajuda de recomanacions especialitzades.

- Participació en converses literàries i en intercanvis de recomanacions lectores en contextos presencial i digital.

- Utilització autònoma i freqüent de biblioteques. Accés a altres experiències culturals.

- Expressió argumentada dels gustos lectors personals. Diversificació del corpus llegit.
- Expressió de l'experiència lectora utilitzant un metallenguatge específic i atenent aspectes temàtics, gènere i subgènere, elements de l'estructura i l'estil, i valors ètics i estètics de les obres.
- Mobilització de l'experiència personal, lectora i cultural per establir vincles entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat i altres manifestacions literàries o artístiques.
- Recomanació de les lectures en suports variats atenent aspectes temàtics, formals i intertextuals.

Material.

- ⑩ *Literatura Universal*, Bromera. ISBN: 978-84-1358-506-2.
- ⑩ Material elaborat per la professora.
- ⑩ Recursos online.

Lectures.

A banda de la lectura que es llig i s'analitza a l'aula, l'alumnat realitza una altra lectura individual cada trimestre i altres lectures breus. Les lectures que realitzem a l'aula són fonamentalment poesia i teatre, deixem la narrativa per a la lectura individual. Les lectures seleccionades per realitzar a l'aula estan relacionades amb el període que s'està estudiant, mentre que les lectures individuals es trien d'un llistat, cosa que permet que l'alumnat elabore el seu propi pla lector. Les edicions que apareixen en el llistat són suggeriments. L'alumnat pot fer servir la seua biblioteca familiar, la biblioteca del centre o les biblioteques públiques per tal d'aconseguir el seu exemplar. Com a norma, deixem els clàssics escrits en català o en castellà perquè siguin analitzats i estudiats en les corresponents assignatures. El llistat pot ser ampliat durant el curs atenent les inquietuds i necessitats de l'alumnat.

La lectura trimestral individual de la primera avaluació ha de ser triada del primer bloc; les altres dues, del segon bloc.

1ª avaluació¹

- ⑩ Sòfocles, *Èdip rei*. La Magrana. *
- ⑩ *Poema de Gilgamesh*.
- ⑩ Homer, *Odissea*, Ed. 62.
- ⑩ Homer, *Ilíada*, Ed. La Magrana.
- ⑩ Dante, *Infern* (cants I-VIII). Ed. Labutxaca. Traducció de Joan Francesc Mira.*
- ⑩ Apuleu, *L'ase d'or*, Ed. 3 i 4.
- ⑩ *Bíblia* (podràs triar-ne la part o el llibre que desitges, consulta'm).
- ⑩ Plató, *Diàlegs* (podràs triar el diàleg que vulgues en l'edició que tingues a disposició).
- ⑩ Virgili, *Eneida*, Labutxaca.
- ⑩ Ovidi, *Metamorfosis*, Ed. La Magrana.

¹Els llibres marcats amb asterisc són els que es llegiran a classe en cada tema.

2ª i 3ª avaluacions.

- ⑩ Alighieri, Dante, *Divina Comèdia*, Labutxaca. *
- ⑩ Chrétien de Troyes, *El cavaller de la carreta* o *El cavaller del lleó*, Ed. Bromera.
- ⑩ Maria de França, *Lais*, Quaderns crema.
- ⑩ Boccaccio, Giovanni, *Decameró*.
- ⑩ Shakespeare, William. *Hamlet*. Ed. Quaderns Crema.*
- ⑩ Molière, *El metge a garrotades*. Ed. 62
- ⑩ Flaubert, *Madame Bovary*. Ed. Labutxaca. Traducció de Lluís Maria Todó.
- ⑩ Baudelairre, Charles, *Les flors del mal*, Edicions 62.*
- ⑩ Tolstoi, Lev, *Anna Karènnina*, Ed. Proa.
- ⑩ Ibsen, Henrik, *Casa de nines* o *Un enemic del poble*. *
- ⑩ Joyce, *Retrat de l'artista adolescent*. Ed. Labutxaca. Grup 62.
- ⑩ James, Henry. *Un altre pas de rosca*. Ed. Bromera, Carmesina Llibres, Quaderns crema.
- ⑩ Brontë, Emily. *Cims borrascosos*. Grup 62.
- ⑩ Brontë, Charlotte. *Jane Eyre*. Grup 62.
- ⑩ Austen, Jane. *Orgull i prejudici*. Grup 62.
- ⑩ Wolf, Virginia. *Una cambra pròpia*. Ed. Temerària.
- ⑩ Kafka, *La metamorfosi*. Ed. Proa. Traducció de Jordi Llovet.
- ⑩ Kafka, *El procés* o *El castell*.
- ⑩ Voltaire, *Càndid o l'optimisme*. Ed. 62
- ⑩ Maud Montgomery, Lucy, *Anna de les teules verdes*.
- ⑩ Carroll, Lewis, *Alícia en terra de meravelles*.
- ⑩ Hawthorne, Nathaniel, *La lletra escarlata*, 3i 4.
- ⑩ Poe, Edgar Allan, *Aventures d'Arthur Gordon Pym*, L'esperver.
- ⑩ Wollstonecraft (Shelley), Mary, *Frankenstein o El modern Prometeu*, Labutxaca, traducció de Quim Monzó.
- ⑩ Murakami, *Kafka a la platja*, Empúries.
- ⑩ Calvino, Italo, *Els nostres avantpassats (El vescomte migpartit, El baró rampant, El cavaller inexistent)*, Proa. Qualsevol de les tres és una meravella.
- ⑩ Melville, Herman, *Moby Dick*, Edicions 62.
- ⑩ Orwell, George. *1984*. Ed. 62.
- ⑩ Bradbury, Ray. *Fahrenheit 451*. Grup 62.
- ⑩ Huxley, Aldous. *Un món feliç*. Grup 62.
- ⑩ Kadaré, Ismail, *El palau dels somnis*, Club Editor.
- ⑩ Golding, William, *El senyor de les mosques*, Estrella polar.
- ⑩ Atwood, Margaret, *El conte de la serventa*, Quaderns crema, traducció de Xavier Pàmies.
- ⑩ Wollstonecraft (Shelley), Mary, *L'últim home sobre la terra*.
- ⑩ London, Jack, *La pesta escarlata*, Edicions de 1984.
- ⑩ Leguin, Ursula K, *La mà esquerra de la foscor, Els desposseïts*, tots dos en Raig verd.
- ⑩ Dick, Philip K. *Somien els andròids amb ovelles elèctriques?*
- ⑩ Crichton, Michael, *Jurassic park*.
- ⑩ Tolkien, J.R.R., *El senyor dels anells*, Vicens Vives.
- ⑩ Spiegelmant, Art. *Maus*. Inrevés edicions. Novel·la gràfica.
- ⑩ Satrapi, Marjane. *Persèpolis*. Norma editorial. Novel·la gràfica.
- ⑩ Robert Crumb i David Zane Mairowitz, *Kafka*, La cúpula. Novel·la gràfica.
- ⑩ Moore, Allan i Lloyd, David, *V de vendetta*, ECC Edicions.
- ⑩ Eco, Umberto, *El nom de la rosa*.

Monogràfics, treballs i activitats²:

²Aquest llistat pot ser ampliat i modificat durant el curs.

- ⑩ anàlisi d'obres literàries
- ⑩ estudis sobre autors, obres i moviments artístics i literaris
- ⑩ anàlisi de pel·lícules relacionades amb obres, autors, i períodes i moviments artístics i literaris
- ⑩ presentació de llibres i autors
- ⑩ participació activa en les activitats culturals i extraescolars organitzats per l'institut per al Dia del Llibre o els diferents projectes de centre
- ⑩ redaccions
- ⑩ exposicions orals
- ⑩ dramatitzacions
- ⑩ lectures expressives
- ⑩ tertúlies literàries
- ⑩ activitats de dinamització lectora per a altres alumnes del centre

Projectes.

Durant aquest curs tenim previst de realitzar alguns dels monogràfics següents:

- ⑩ **Utopia i altres mons literaris.**
- ⑩ **Literatura i epidèmia (i cinema).**
- ⑩ **Detectius universals.**
- ⑩ **Distopia i ciència ficció.**
- ⑩ **Dona i literatura.**
- ⑩ **Literatura i memòria.**
- ⑩ **Diàleg entre l'Escriptor i el Lector jove.**
- ⑩ **La literatura com a teràpia**
- ⑩ **Presentació de la Biblioteca del centre a l'alumnat de 1^r ESO**

Pel·lícules.

Aquesta és la previsió de pel·lícules per ser analitzades i treballades a l'aula. Es podran modificar durant el curs.

- ⑩ Primera avaluació: *Matrix*, Larry i Andy Wachowski, 1999 o *El nom de la rosa*, Jean Jacques Annaud, 1986
- ⑩ Segona avaluació: *Cyrano de Bergerac*, Jean-Paul Rappeneau, 1990
- ⑩ Tercera avaluació: *La cimera escarlata*, Guillermo del Toro, 2015 i *Un gos andalús*, Luís Buñuel, 1929

Temporalització.

Dos temes del llibre de text en cada avaluació amb una lectura acompanyada a l'aula relacionada amb els temes treballats, un treball monogràfic a partir de la lectura trimestral individual i almenys un projecte. El tipus de treball monogràfic i els projectes seran seleccionats durant el curs en atenció als gustos i les necessitats de l'alumnat i respectant la dinàmica del grup-classe. Igualment, es realitzarà el visionat i l'anàlisi d'una pel·lícula relacionada amb el currículum, a banda de fragments d'altres pel·lícules.

Criteris d'avaluació i qualificació:

- ⑩ 33% exàmens, proves i/o treballs en relació a la història de la literatura a partir de les

LECTURES SELECCIONADES PER LLEGIR I TREBALLAR A L'AULA.

⑩ 33% exàmens, proves i/o treballs monogràfics relacionats amb les **LECTURES TRIMESTRALS INDIVIDUALS (els treballs sobre les lectures inclouen activitats d'investigació).**

⑩ 33% **treballs monogràfics, activitats de creació, producció de textos, activitats diàries a l'aula, investigació.**

Es pot sumar fins a 1 punt en la nota d'avaluació per la realització de **LECTURES O TREBALLS VOLUNTARIS**. Algunes proves seran escrites i altres orals. Cada avaluació realitzarem almenys una prova o un treball de cadascun dels apartats.

No es pot aprovar una avaluació si un o més apartats és qualificat amb un 0. Un 0 s'obté no realitzant alguna prova, deixant-la en blanc o presentant un treball no original. No hi haurà recuperacions per avaluació. S'haurà de compensar una avaluació amb l'altra. Si en la 3ª avaluació no s'arriba a l'aprovat, s'haurà de realitzar l'examen extraordinari de juliol, el qual inclourà algun treball de recuperació dels apartats suspesos.

La nota de cada avaluació serà el resultat de la mitjana amb les anteriors:

- ⑩ La 1ª avaluació no pot fer mitjana.
- ⑩ La 2ª avaluació serà el resultat de la mitjana entre la 1^a i la 2^a.
- ⑩ La 3ª avaluació serà el resultat de la nota de la 2^a i la 3ª avaluacions.

L'arrodoniment dels decimals dependrà de l'evolució, l'actitud i el comportament, però es farà la mitjana amb les notes reals.

Com a norma, es valorarà negativament la còpia literal de diferents fonts, els errors originats per la memòria no comprensiva, el desordre expositiu, l'ús d'un registre no adequat i la manca de correcció lingüística. Es valorarà positivament la síntesi adequada de diferents fonts, la reflexió i el treball personal, l'ús d'un registre adequat i la correcció lingüística. Es podrà pujar o baixar fins a 1 punt de cada prova tenint en compte aquests factors. La còpia serà avaluada amb un 0 en qualsevol prova.

Els errors en la redacció de les proves escrites comportaran una disminució gradual en la qualificació de l'exercici fins a un màxim de 2 punts (0'05 punts per falta de qualsevol tipus no repetida i el fet de no respectar les propietats textuais: adequació, coherència i cohesió). Els mateixos criteris adaptats es faran servir per a les proves orals.

Tractament de la diversitat.

La tria de lectures i les diferents activitats proposades, voluntàries i obligatòries permeten que els continguts s'adaptin a l'alumnat.

Activitats extraescolars i curriculars.

- ⑩ Participació en el Diàleg entre l'Escriptor i el Lector jove a la Universitat.
- ⑩ Ludi Saguntini: visionat d'una tragèdia i una comèdia al teatre de Sagunt.
- ⑩ Activitats de dinamització lectora del Dia del Llibre al centre.
- ⑩ Col·laboració en les activitats proposades al centre, especialment per al 25 de novembre i

per al 8 de març.

- ⑩ Participació en les activitats de dinamització lectora del centre.

